

2025/2127

28.10.2025

DECYZJA KOMISJI (UE) 2025/2127

z dnia 16 maja 2025 r.

w sprawie pomocy państwa SA.24030 (2016/C) (ex N 512/2007 ex 2015/NN) wdrożonej przez Niemcy na rzecz Abalon Hardwood Hessen GmbH

(notyfikowana jako dokument nr C(2025) 3022)

(Jedynie tekst w języku niemieckim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W dniu 6 września 2007 r. władze niemieckie zgłosiły środki zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecnie art. 108 ust. 3 TFUE), przyznane w 2006 r. przez kraj związkowy Hesja na rzecz Abalon Hardwood Hessen GmbH („Abalon DE”) w celu wsparcia budowy tartaku do produkcji drewna twardego (pomoc państwa N 512/2007). W dniu 6 sierpnia 2007 r. spółka Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG („Pollmeier”) złożyła do Komisji skargę dotyczącą pomocy na rzecz Abalon DE.
- (2) W dniu 21 października 2008 r. Komisja przyjęła decyzję C(2008) 6017 final ⁽²⁾ („decyzja z 2008 r.”), w której stwierdziła, że zgłoszone przez Niemcy środki, w tym dwie gwarancje, nie stanowią pomocy (dwie gwarancje udzielone przez kraj związkowy Hesja, „dwie gwarancje”) albo stanowią istniejącą pomoc (inne środki w ramach pakietu wsparcia).
- (3) W dniu 25 lutego 2009 r. Pollmeier wniósł do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności decyzji z 2008 r., zarejestrowaną pod numerem T-89/09.
- (4) W wyroku z dnia 17 marca 2015 r. ⁽³⁾ („wyrok z 2015 r.”) Sąd uznał, że niezbadanie przez Komisję zgodności z prawem zastosowania współczynnika 0,5 % kwoty gwarantowanej dla celów ustalenia elementu pomocy w ramach dwóch gwarancji w świetle obwieszczenia Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji ⁽⁴⁾ („obwieszczenie w sprawie gwarancji z 2000 r.”) wskazuje na istnienie poważnych trudności w kwestii tego, czy sporne gwarancje można uznać za pomoc *de minimis*. Zdaniem Sądu wystąpienie takich trudności powinno było skłonić Komisję do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. Z tego powodu Sąd stwierdził nieważność decyzji z 2008 r. w zakresie, w jakim stwierdzono w niej, że dwie gwarancje nie stanowią pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecnie art. 107 ust. 1 TFUE). Sąd utrzymał w mocy pozostałe elementy tej decyzji.
- (5) W dniu 26 maja 2015 r. zarówno Pollmeier, jak i kraj związkowy Hesja odwołały się od wyroku z 2015 r., kwestionując odpowiednio utrzymane w mocy elementy decyzji z 2008 r. oraz charakter pomocy dwóch gwarancji. Komisja nie wniosła odwołania.

⁽¹⁾ Dz.U. C 4 z 6.1.2017, s. 17.

⁽²⁾ Dz.U. C 12 z 17.1.2009, s. 1. Decyzja w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności jest publicznie dostępna na następującej stronie internetowej Komisji: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.24030>.

⁽³⁾ Wyrok Sądu z dnia 17 marca 2015 r., Pollmeier Massivholz/Komisja, T-89/09, ECLI:EU:T:2015:153.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 71 z 11.3.2000, s. 14.

- (6) Z uwagi na fakt, że dwie gwarancje zostały wprowadzone w życie przed zatwierdzeniem ich przez Komisję, Komisja zarejestrowała je jako pomoc niezgłoszoną (SA.24030 (2015/NN)).
- (7) W dniach 28 maja i 27 lipca 2015 r. Niemcy przedłożyły Komisji dalsze informacje, w tym ekspertyzę profesora Csoklicha dotyczącą kwalifikacji beneficjenta jako MŚP („sprawozdanie Csoklicha”).
- (8) Pismem z dnia 17 lutego 2016 r. („decyzja o wszczęciu postępowania”) Komisja poinformowała Niemcy o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 TFUE w celu ustalenia zgodności dwóch gwarancji z rynkiem wewnętrznym.
- (9) W dniu 19 lutego 2016 r. Niemcy zwróciły się do Komisji o zawieszenie formalnego postępowania wyjaśniającego do czasu wydania przez Trybunał Sprawiedliwości orzeczenia w sprawie odwołań. W dniu 24 lutego 2016 r. Komisja zgodziła się przedłużyć termin zgłaszania uwag do dnia następującego po wydaniu orzeczeń w sprawie odwołań.
- (10) Trybunał Sprawiedliwości oddalił oba odwołania postanowieniem z dnia 14 lipca 2016 r. ⁽⁵⁾ oraz wyrokiem z dnia 12 października 2016 r. ⁽⁶⁾.
- (11) W dniach 12 października 2016 r. i 11 listopada 2016 r. Niemcy przedstawiły Komisji swoje uwagi.
- (12) W dniu 6 stycznia 2017 r. Komisja opublikowała decyzję o wszczęciu postępowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁷⁾ i wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag.
- (13) W dniu 6 lutego 2017 r. Komisja otrzymała uwagi od Pollmeier i przekazała je Niemcom w celu ustosunkowania się do nich. Niemcy przedstawiły swoje uwagi pismem z dnia 27 marca 2017 r.
- (14) W dniach 8 maja 2017 r., 14 czerwca 2017 r., 5 grudnia 2017 r. i 26 lutego 2018 r. służby Komisji zwróciły się do Niemiec o dostarczenie dodatkowych informacji, które Niemcy przekazały w dniach 24 maja 2017 r., 21 czerwca 2017 r., 12 grudnia 2017 r. i 26 marca 2018 r.
- (15) W dniu 22 listopada 2018 r. odbyło się spotkanie służb Komisji z przedstawicielami Pollmeier.
- (16) W dniu 17 lutego 2020 r. Komisja zwróciła się do Niemiec o dodatkowe informacje, które zostały przekazane w dniu 9 marca 2020 r. W dniu 8 grudnia 2022 r. służby Komisji zwróciły się do Niemiec o dodatkowe informacje dotyczące obliczenia ekwiwalentu dotacji brutto pomocy zawartego w dwóch gwarancjach, które zostały przekazane w dniu 8 lutego 2023 r.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS DWÓCH GWARANCJI

2.1. Cel dwóch gwarancji

- (17) Wspierając inwestycję Abalon DE w tartak do produkcji drewna twardego w 2006 r., kraj związkowy Hesja i Niemcy miały na celu wspieranie i ułatwianie rozwoju regionalnego powiatu Schwalm-Eder. Ten obszar NUTS III kwalifikował się do pomocy regionalnej zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE na podstawie obowiązującej mapy pomocy regionalnej dla Niemiec na lata 2004–2006 ⁽⁸⁾. Mający zastosowanie pułap intensywności pomocy inwestycyjnej na tym obszarze wynosił 18 % dla dużych przedsiębiorstw oraz – zgodnie z pkt 4.9 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. ⁽⁹⁾ („wytyczne w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.”) – 28 % dla małych i średnich przedsiębiorstw („MŚP”).

⁽⁵⁾ Postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 lipca 2016 r., Pollmeier Massivholz/Komisja, C-246/15/P, ECLI:EU:C:2016:568.

⁽⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 października 2016 r., Land Hessen/Pollmeier Massivholz, C-242/15 P, ECLI:EU:C:2016:765.

⁽⁷⁾ Por. przypis 1.

⁽⁸⁾ Decyzja Komisji C(2003)904fin z dnia 2 kwietnia 2003 r. w sprawie pomocy państwa N 641/2002 – Mapa pomocy regionalnej dla Niemiec na lata 2004–2006 (Dz.U. C 186 z 6.8.2003, s. 18). Decyzja w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności jest publicznie dostępna na następującej stronie internetowej Komisji: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.14304>.

⁽⁹⁾ Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej (Dz.U. C 74 z 10.3.1998, s. 9).

2.2. Dwie gwarancje

- (18) W dniu 28 grudnia 2006 r., w ramach szerszego pakietu pomocy⁽¹⁰⁾, Investitionsbank Hessen (podmiot prawa publicznego (*Anstalt des öffentlichen Rechts*) należący w 50 % do kraju związkowego Hesja i w 50 % do Landesbank Hessen-Thüringen, innego podmiotu prawa publicznego), działając w imieniu i na rzecz (*im Namen und im Auftrag*) Ministerstwa Finansów Hesji (*Hessisches Ministerium der Finanzen*), udzielił dwóch gwarancji na pokrycie dwóch kredytów udzielonych przez konsorcjum złożone z trzech banków: Kreissparkasse Schwalm-Eder („KSK”), Landesbank Hessen-Thüringen („Helaba”) i Raiffeisenzentralbank Österreich AG („RZB”) na rzecz Abalon DE:
- a) gwarancja na okres 10 lat obejmująca 70 % kredytu inwestycyjnego (*Investitionskredit*) w wysokości 19,5 mln EUR (co odpowiada początkowej ekspozycji na ryzyko w wysokości 13,65 mln EUR, stopniowo zmniejszanej w kolejnych latach⁽¹¹⁾) („gwarancja kredytu inwestycyjnego”). Kredyt został udzielony na okres 10 lat z obowiązkiem spłaty w ratach półrocznych⁽¹²⁾;
 - b) gwarancja na okres pięciu lat (do dnia 31.12.2012 r.) na kredyt w rachunku bieżącym w wysokości do 10 mln EUR w celu pokrycia zapotrzebowania na kapitał obrotowy (kredyt obrotowy, *Betriebsmittelkredit*, tj. kredyt przeznaczony na finansowanie codziennej działalności przedsiębiorstwa) („gwarancja kredytu obrotowego”). W pierwszym roku zakres gwarancji wynosił 50 %; w kolejnych latach był stopniowo zmniejszany⁽¹³⁾.
- W obu przypadkach Abalon DE uiszczало roczną premię gwarancyjną w wysokości 1 % od niespłaconych kwot objętych gwarancją. Abalon DE uiszczало również odsetki od kredytów bazowych (marża ryzyka kredytowego wynosząca 225 punktów bazowych, oprócz 6-miesięcznej stopy EURIBOR).
- (19) W trakcie rozpatrywania wniosku kredytowego banki udzielające kredytu oceniły zdolność kredytową Abalon DE. KSK, Helaba i RZB przypisały Abalon DE kategorię ratingową odpowiadającą rocznemu współczynnikowi niewykonania zobowiązania wynoszącemu odpowiednio 2 %, 1,32 % i 0,832 %.
- (20) Za pośrednictwem struktury konsorcjum RZB udzielił 50 % kredytów, a dwa pozostałe banki – po 25 % każdego z dwóch kredytów.

2.3. Podstawa prawna i organ przyznający pomoc

- (21) Krajową podstawą prawną dwóch gwarancji jest pismo z dnia 28 grudnia 2006 r. skierowane przez Investitionsbank Hessen do Abalon DE oraz wytyczne kraju związkowego Hesja z 2006 r. w sprawie udzielania gwarancji dla sektora przemysłowego (*Richtlinien für die Übernahme von Bürgschaften und Garantien durch das Land Hessen für die gewerbliche Wirtschaft*) („wytyczne Hesji z 2006 r.”)⁽¹⁴⁾. Zdaniem Niemiec gwarancje te zostały wprowadzone w życie zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 69/2001⁽¹⁵⁾ („rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r.”).
- (22) Organem przyznającym pomoc było Ministerstwo Finansów Hesji.

2.4. Beneficjent

- (23) Beneficjent pomocy Abalon DE jest przedsiębiorstwem założonym w dniu 5 grudnia 2006 r., zarejestrowanym w *Amtsgericht* (sąd rejonowy) w Marburgu z siedzibą w Schwalmstadt (Hesja, Niemcy). Produkuje, sprzedaje i dystrybuuje produkty z drewna bukowego na całym świecie.

⁽¹⁰⁾ Przedmiotowy pakiet pomocy został zgłoszony w ramach pomocy państwa N 512/2007. Obejmował on dotację na inwestycje regionalne w wysokości 4,5 mln EUR (na podstawie programu pomocy N 642/2002 – program wspólnych zadań „Poprawa regionalnej struktury gospodarczej” – „Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur”) oraz dwie przedmiotowe gwarancje.

⁽¹¹⁾ Począwszy od 2010 r. zakres gwarancji był zmniejszany co pół roku: w 2010 r. o 350 000 EUR, w latach 2011 i 2012 o 875 000 EUR, w 2013 r. o 1,05 mln EUR, a od 2014 r. o 1,225 mln EUR.

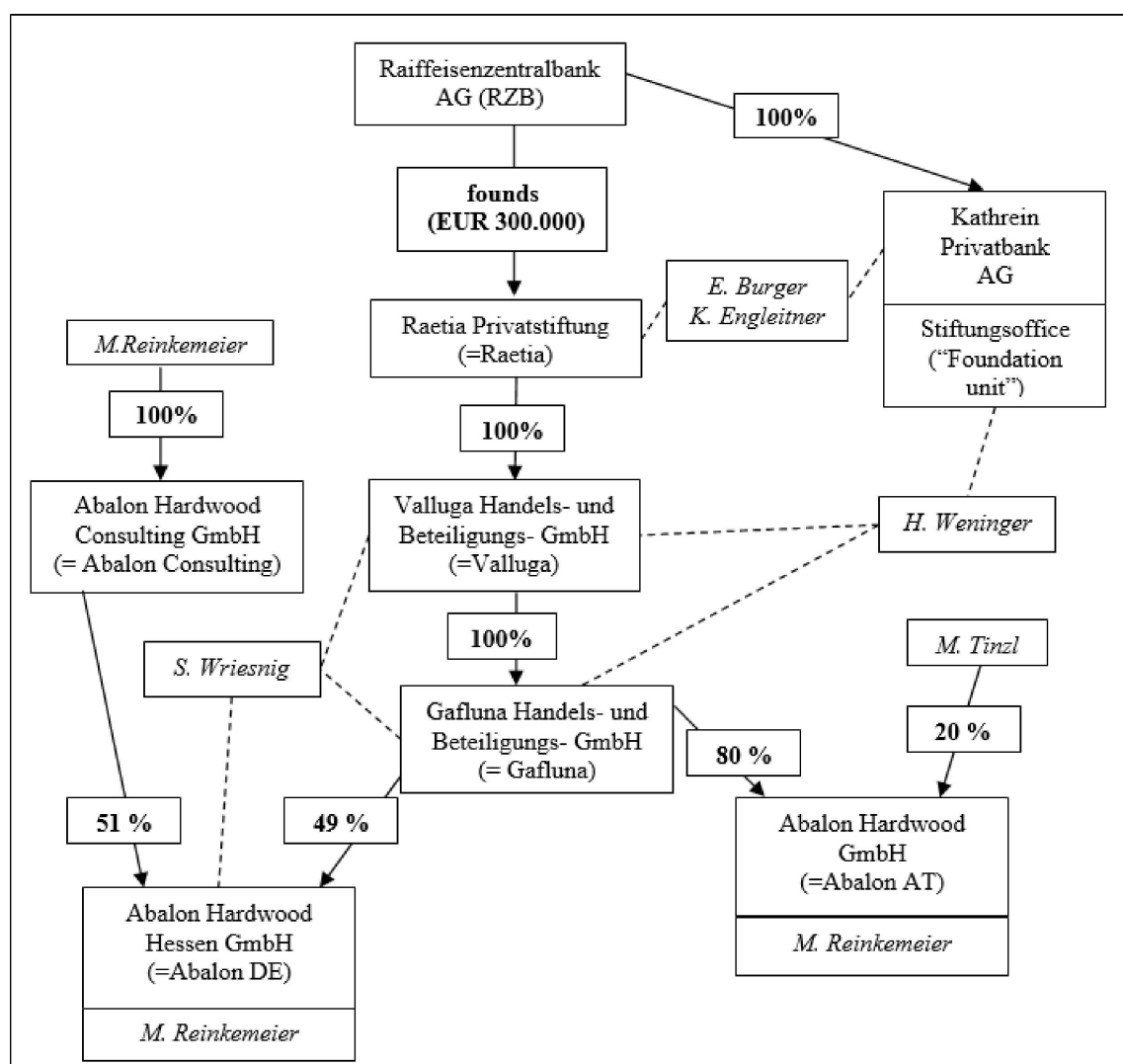
⁽¹²⁾ Spłata kredytu: półroczne raty, pierwsza płatność w 2010 r. w wysokości 500 000 EUR; w latach 2011 i 2012 – 1,25 mln EUR; w 2013 r. – 1,5 mln EUR; w latach 2014, 2015 i 2016 – 1,75 mln EUR; ostatnia rata w wysokości 1,75 mln EUR w dniu 31. 12. 2016 r.

⁽¹³⁾ W dniu 31.12.2009 r. o 500 000 EUR; w dniu 31. 12. 2010 r. o 1 mln EUR; w dniu 31. 12. 2011 r. – o 1,5 mln EUR, a w dniu 31. 12. 2012 r. – o 2 mln EUR.

⁽¹⁴⁾ Dziennik Urzędowy Hesji (*Staatsanzeiger für das Land Hessen*) nr 30 z 24.7.2006, s. 1587.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* (Dz.U. L 10 z 13. 1. 2001, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/69/oj>).

- (24) W momencie udzielenia dwóch gwarancji w dniu 28 grudnia 2006 r. Abalon Hardwood Consulting GmbH („Abalon Consulting”) należało do Manfreda Reinkemeiera. Abalon Consulting posiadało 51 % udziałów w Abalon DE. Spółka Gafluna Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH („Gafluna”) posiadała 49 % udziałów w Abalon DE i związane z nimi prawa głosu. Gafluna posiadała również 80 % udziałów w Abalon Hardwood GmbH w Austrii („Abalon AT”). Gafluna jest w 100 % spółką zależną Valluga Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH („Valluga”). Valluga jest w 100 % spółką zależną Raetia Privatstiftung („Raetia”), fundacji utworzonej przez RZB w dniu 11 czerwca 2001 r.
- (25) RZB posiada w 100 % spółkę zależną Kathrein Privatbank AG („Kathreinbank”), która, zgodnie z własnym oświadczeniem, specjalizuje się w oferowaniu usług w zakresie zakładania i prowadzenia prywatnych fundacji ⁽¹⁶⁾. W 2006 r. Ernst Burger i Kurt Engleitner byli członkami rady nadzorczej Kathreinbanku (Aufsichtsrat) oraz trzyosobowej rady zarządzającej Raetii (Stiftungsvorstand) (trzecim członkiem był Karl Pistotnik). Heinrich Weninger w 2006 r. kierował jednostką ds. fundacji Kathreinbanku (Stiftungsoffice), która doradza klientom w zakresie zakładania fundacji i innych kwestii związanych z fundacjami. Był jednocześnie jednym z dyrektorów zarządzających (Geschäftsführer) Vallugi i Gafluny. Manfred Reinkemeier był dyrektorem zarządzającym zarówno Abalon DE, jak i Abalon AT.
- (26) Powyższa struktura została przedstawiona poniżej:

⁽¹⁶⁾ Według informacji zamieszczonych na stronie internetowej Kathreinbanku, Kathreinbank specjalizuje się w szczególności w potrzebach przedsiębiorców, rodzin przedsiębiorców i prywatnych fundacji. Zakres usług obejmuje wszystkie usługi istotne dla tych klientów. Usługi te obejmują doradztwo w zakresie zakładania i prowadzenia fundacji („Die Kathrein Privatbank hat sich in besonderem Maße auf die Bedürfnisse von Unternehmern, Unternehmerfamilien und Privatstiftungen spezialisiert. Unser Leistungsspektrum umfasst alle für diese Klientel wichtigen Dienstleistungen: Dazu zählen die Beratung bei Gründung und Führung einer Stiftung, [...]”), zob. strona internetowa Kathreinbank, dostęp 4 września 2019 r., <https://www.kathrein.at/en/?+Die-Privatbank+&id=2500,,1001311>.

2.5. Powody wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego

- (27) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja przedstawiła swoją wstępną ocenę dwóch gwarancji i wyraziła obawy dotyczące ich zgodności z rynkiem wewnętrznym.

2.5.1. Istnienie pomocy

- (28) Komisja wstępnie ustaliła, że dwie gwarancje stanowią pomoc państwa, chyba że kwalifikują się jako pomoc *de minimis*. Wstępnie uznała jednak, że dwie gwarancje nie spełniają odpowiednich wymogów określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013⁽¹⁷⁾ („rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis* z 2013 r.”). Następnie Komisja zbadała, czy zgodnie z przepisami przejściowymi określonymi w art. 7 rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2013 r. gwarancje mogły wchodzić w zakres rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r., stosując metodę określoną w pkt 3.2 akapit pierwszy tiret drugie obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r.⁽¹⁸⁾, którą Sąd uznał w pkt 167, 175 i 186 wyroku z 2015 r. za część właściwych ram prawnych, na podstawie których Komisja musiała ocenić przedmiotowe gwarancje. W oparciu o maksymalny współczynnik niewykonania zobowiązań (najbardziej pesymistyczny scenariusz dla trzech banków) wynoszący 2 % i roczną opłatę gwarancyjną w wysokości 1 % Komisja stwierdziła, że wynikające z tego elementy pomocy przekroczyły zarówno łącznie, jak i dla każdej z gwarancji indywidualnych próg 100 000 EUR określony w rozporządzeniu w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r. Komisja wyraziła zatem wątpliwości co do tego, czy rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2013 r. i 2001 r. miały zastosowanie, i w związku z tym przyjęła wstępne stanowisko, że dwie gwarancje, same w sobie i łącznie, stanowią pomoc państwa.

2.5.2. Legalność

- (29) W celu ustalenia zgodności z prawem pomocy w postaci dwóch gwarancji Komisja oceniła, czy każda z tych gwarancji jest objęta rozporządzeniem zwalniającym pomoc z obowiązku zgłoszenia.
- (30) Jeżeli chodzi o gwarancję kredytu obrotowego, Komisja zauważyła, że jej celem jest udzielenie pomocy operacyjnej na rzecz Abalon DE. Komisja wstępnie stwierdziła, że taka pomoc operacyjna nie jest zgodna ani z art. 15 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014⁽¹⁹⁾ („GBER z 2014 r.”) dotyczącym pomocy regionalnej, ani z art. 22 GBER z 2014 r. dotyczącym pomocy na rozpoczęcie działalności.
- (31) Komisja wstępnie stwierdziła ponadto, że taka pomoc operacyjna nie była zgodna z wcześniejszymi wyłączeniami grupowymi (które zgodnie z art. 58 GBER z 2014 r. mogą mieć zastosowanie do pomocy indywidualnej wprowadzonej w życie przed wejściem w życie GBER z 2014 r., jeżeli nie zostaną spełnione warunki określone w GBER z 2014 r.).
- (32) Komisja wyraziła zatem wątpliwości co do tego, czy pomoc w formie gwarancji kredytu obrotowego stanowi pomoc wyłączonej z obowiązku zgłoszenia.
- (33) Jeżeli chodzi o gwarancję kredytu inwestycyjnego, Komisja wstępnie uznała, że można byłoby ją co do zasady uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym z mocą wsteczną i wyłączyć z obowiązku zgłoszenia na podstawie art. 58 GBER z 2014 r. lub na podstawie art. 14 GBER z 2014 r. (regionalna pomoc inwestycyjna), gdyby Abalon DE zaliczał się do MŚP.
- (34) Niemniej jednak, z uwagi na to, że Komisja uznała informacje przekazane przez Niemcy dotyczące statusu MŚP Abalon DE za niekompletne, nie mogła wydać opinii w sprawie statusu MŚP. Komisja wyraziła zatem wątpliwości co do tego, czy indywidualna gwarancja kredytu inwestycyjnego stanowiła pomoc z godną z rynkiem wewnętrznym wyłączonej z obowiązku zgłoszenia na podstawie GBER z 2014 r. lub rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001⁽²⁰⁾ („rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w przypadku MŚP”), które miało zastosowanie w momencie udzielania dwóch gwarancji.

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1407/oj>).

⁽¹⁸⁾ „Równowartość dotacji gotówkowej» dla gwarancji kredytowej w danym roku może być: [...] przyjęta jako różnica pomiędzy a) gwarantowaną kwotą zobowiązania, pomnożoną przez czynnik ryzyka (prawdopodobieństwo niewypłacalności) a b) wszelkimi opłaconymi premiami, tj. (gwarantowana suma × ryzyko) – premia [...]”.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/70/oj>).

- (35) W związku z tym Komisja nie była w stanie stwierdzić, że dwie gwarancje były wyłączone na podstawie GBER z 2014 r. lub innego rozporządzenia wyłączającego obowiązującego w dniu udzielenia dwóch gwarancji.

2.5.3. Zgodność z rynkiem wewnętrznym

- (36) Z uwagi na fakt, że dwie gwarancje nie były wyłączone z obowiązku zgłoszenia i stanowiły na pierwszy rzut oka pomoc regionalną, Komisja oceniła ich zgodność z rynkiem wewnętrznym na podstawie obowiązujących wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.
- (37) W odniesieniu do gwarancji kredytu inwestycyjnego Komisja stwierdziła, że zgodnie z obowiązującą dla Niemiec mapą pomocy regionalnej pomoc inwestycyjna na założenie nowego zakładu w powiecie Schwalm-Eder nie może przekroczyć intensywności pomocy wynoszącej 18 % w przypadku dużych przedsiębiorstw i 28 % w przypadku MŚP. Ponieważ Abalon DE otrzymało już w 2006 r. dotację bezpośrednią w wysokości 4,5 mln EUR na inwestycję w wysokości 26 mln EUR⁽²¹⁾, do pułapu 18 % dla dużych przedsiębiorstw, gwarancja kredytu inwestycyjnego (lub przynajmniej jej część) mogłaby być zgodna ze wspólnym rynkiem tylko wtedy, gdyby Abalon DE kwalifikowało się jako MŚP i w związku z tym korzystało z wyższej intensywności pomocy. W 2006 r. Niemcy nie zastosowały wyższej intensywności pomocy wobec Abalon DE. W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja nie mogła stwierdzić, że informacje przekazane przez Niemcy dotyczące statusu Abalon DE jako MŚP pozwalają bez wątplenia wykluczyć, iż w momencie udzielenia gwarancji Abalon DE było dużym przedsiębiorstwem. Komisja pozostawiła otwartą kwestię tego, czy Abalon DE stanowi MŚP, w związku z czym wyraziła wątpliwości co do zgodności pomocy w formie gwarancji kredytu inwestycyjnego z rynkiem wewnętrznym.
- (38) Komisja wyraziła również wątpliwości co do zgodności gwarancji kredytu obrotowego, ponieważ w wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. nie zezwolono na uznanie pomocy operacyjnej za zgodną z rynkiem wewnętrznym na obszarze kwalifikującym się do otrzymania pomocy regionalnej na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, co ma miejsce w przypadku powiatu Schwalm-Eder.

3. UWAGI OTRZYMANE W TRAKCIE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (39) Komisja otrzymała uwagi od Niemiec i Pollmeier.

3.1. Pierwsze uwagi Niemiec

- (40) W dniu 12 października 2016 r. Niemcy przedstawiły ekspertyzę w sprawie statusu Abalon DE jako MŚP, sporządzoną przez Hollstein & Partner mbB Steuerberatungsgesellschaft w dniu 28 września 2016 r. („sprawozdanie sporządzone przez Hollstein”). W sprawozdaniu sporządzonym przez Hollstein stwierdzono, że w latach 2006–2015 Abalon DE zaliczało się do MŚP, ponieważ w tym okresie nie przekroczyło żadnego z trzech pułapów określonych w art. 2 ust. 1 załącznika I do zalecenia Komisji 2003/361/WE⁽²²⁾ (załącznik I do „zalecenia w sprawie MŚP”, zwany dalej „ASME”) dla uznania za MŚP, tj. zatrudniało mniej niż 250 osób, jego maksymalny roczny obrót wynosi 50 mln EUR, a maksymalna suma bilansowa – 43 mln EUR. W sprawozdaniu sporządzonym przez Hollstein stwierdzono, że taki wniosek pozostaje aktualny niezależnie od tego, czy Abalon DE jest uznawane za podmiot samodzielny, czy też za część większej grupy podmiotów, w skład której oprócz Abalon DE wchodzi również Abalon Consulting (wraz z przedsiębiorstwami powiązanymi i partnerskimi w rozumieniu art. 3 ust. 2 i 3 ASME), Valluga, Gafluna, Abalon AT i Raetia. Na przykład w 2006 r. (w momencie przyznania pomocy) ta większa grupa zatrudniała 46 pracowników, osiągała roczny obrót w wysokości 8,976 mln EUR i miała bilans w wysokości 10,569 mln EUR.
- (41) Niemcy są ponadto zdania, że w momencie udzielenia dwóch gwarancji Abalon DE stanowiło nowo utworzone małe przedsiębiorstwo w rozumieniu zalecenia w sprawie MŚP. Niemcy uważają, że gdyby nie udzielono dwóch przedmiotowych gwarancji, Abalon DE musiałoby zmagać się z trudnościami typowymi dla nowo powstałych przedsiębiorstw (takimi jak problemy z dostępem do finansowania), oraz że w przypadku braku wsparcia w postaci dwóch gwarancji Abalon DE nie zostałoby utworzone. Ponadto Niemcy sugerują, że dwie gwarancje nie mają negatywnego wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ rynek pozyskiwania surowców był raczej lokalny.

⁽²¹⁾ Na zakup nowoczesnych pił, budynków i gruntów, zob. motyw 10 decyzji z 2008 r.

⁽²²⁾ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

3.2. Uwagi Pollmeier

3.2.1. Pomoc powyżej progu określonego w rozporządzeniu w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r.

- (42) Pollmeier popiera wnioski Komisji zawarte w decyzji o wszczęciu postępowania, zgodnie z którymi dwie gwarancje nie kwalifikują się jako pomoc *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r.
- (43) Pollmeier podnosi, że w celu obliczenia elementu pomocy zawartego w dwóch gwarancjach należy zastosować metodę, o której mowa w pkt 3.2 akapit pierwszy tiret pierwsze obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r. Zgodnie z tą metodą „równowartość dotacji gotówkowej dla gwarancji kredytowej w danym roku może zostać [...] obliczona w ten sam sposób jak równowartość dotacji dla pożyczki uprzywilejowanej, przy czym dotacja na spłatę odsetek wyrażona będzie różnicą pomiędzy rynkową stopą procentową a stopą uzyskaną dzięki gwarancji państwowej po odjęciu wszelkich opłaconych premii [...]”. Zdaniem Pollmeier Abalon DE korzystało z korzystnego ratingu kredytowego jedynie ze względu na jej związek z Raetią i RZB. Ponadto ryzyko niewykonania zobowiązania przez Abalon DE powinno być wyższe niż ryzyko niewykonania zobowiązania w wysokości 2 % przypisane przez KSK w zakresie, w jakim w pkt 3.3 obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r. ⁽²³⁾ określono bezpieczną stawkę w wysokości 3,8 % dla nowo utworzonych MŚP.

3.2.2. Brak wyłączenia na mocy GBER z 2014 r. lub na podstawie rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w przypadku MŚP

- (44) Pollmeier popiera rozumowanie przedstawione w decyzji o wszczęciu postępowania, zgodnie z którym gwarancja kredytu obrotowego nie może być objęta wyłączeniem grupowym na podstawie GBER z 2014 r. ani na podstawie rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w przypadku MŚP.
- (45) Zdaniem Pollmeier gwarancja kredytu inwestycyjnego nie jest objęta wyłączeniem na mocy GBER z 2014 r. ani rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w przypadku MŚP. Abalon DE nie kwalifikowało się jako MŚP w 2006 r., ponieważ Abalon DE należało do grupy przedsiębiorstw powiązanych i partnerskich w rozumieniu art. 3 ust. 2 i 3 ASME.

3.2.3. Abalon DE jako część grupy przedsiębiorstw powiązanych, w tym RZB

- (46) Jeśli chodzi o status MŚP, Pollmeier twierdzi, że w momencie udzielenia dwóch gwarancji Abalon DE należało do grupy przedsiębiorstw powiązanych, w skład której wchodził również RZB, i że na poziomie grupy przekroczono odpowiednie progi dla MŚP.

3.2.3.1. Powiązanie Abalon DE z Raetią

- (47) Po pierwsze, Pollmeier twierdzi, że w momencie udzielenia dwóch gwarancji Abalon DE i Raetia były ze sobą powiązane w rozumieniu art. 3 ust. 3 ASME. Raetia posiadała 100 % udziałów w Valludze, która z kolei posiadała 100 % udziałów w Gaflunie, która wywierała dominujący wpływ (w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. c) ASME) na Abalon DE, chociaż posiadała jedynie 49 % udziałów w Abalon DE. W tej ostatniej kwestii Pollmeier podnosi, że prawo do wywierania dominującego wpływu jest wystarczające, w związku z czym rzeczywiste wywieranie takiego wpływu nie jest wymagane.
- (48) Pollmeier podkreśla, że zgodnie z art. 5 ust. 2 umowy spółki Abalon DE (*Gesellschaftsvertrag*) z dnia 5 grudnia 2006 r. obaj udziałowcy (Abalon Consulting i Gafluna) mają prawo do powołania dyrektora zarządzającego (*Entsendungsrecht*).
- (49) Pollmeier twierdzi ponadto, że zgodnie z art. 7 umowy spółki Abalon DE niektóre ważne decyzje biznesowe podejmowane przez Abalon DE muszą być zatwierdzane przez radę nadzorczą (*Beirat*) (której członkowie są powoływani na równych zasadach przez Manfreda Reinkemeiera i Gaflunę).

3.2.3.2. Powiązanie Abalon DE z RZB

- (50) Po drugie, Pollmeier twierdzi, że w 2006 r. Abalon DE było również powiązane z RZB w rozumieniu art. 3 ust. 3 ASME. Zdaniem Pollmeier – jako że Raetia została założona przez RZB oraz ze względu na bliskie powiązania personalne (*personelle Verflechtungen*) między RZB a Raetią i jej spółkami zależnymi – Raetia, Valluga i Gafluna były instrumentem RZB do inwestowania w inne przedsiębiorstwa, w szczególności we własnych kredytobiorców.

⁽²³⁾ Obwieszczenie Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji (Dz.U. C 155 z 20.6.2008, s. 10).

- (51) Z aktu założycielskiego Raetia (*Stiftungsurkunde*) z dnia 11 czerwca 2001 r. wynika, że RZB wniósł do Raetii kapitał założycielski w wysokości 300 000 EUR.
- (52) Pollmeier odnosi się do bezpośrednich i pośrednich powiązań między RZB a Raetią za pośrednictwem osób fizycznych w momencie udzielenia dwóch gwarancji. W szczególności członkowie zarządu Raetii (Ernst Burger, Kurt Engleitner i Karl Pistotnik) zajmują stanowiska w przedsiębiorstwach należących do RZB, zwłaszcza w Kathreinbanku. W 2006 r. również dyrektorzy zarządzający Vallugi i Gafluny (Heinrich Weninger i Siegfried Wriesnig) piastowali stanowiska w przedsiębiorstwach będących własnością RZB.
- (53) Zdaniem Pollmeier dowody potwierdzają, że na podstawie art. 3 ust. 3 akapity pierwszy i czwarty ASME, zgodnie z wykładnią dokonaną przez Trybunał w szczególności w wyroku HaTeFo⁽²⁴⁾, różne przedsiębiorstwa, m.in. Abalon DE i RZB, były przedsiębiorstwami powiązanymi. Potwierdza to fakt, że Gafluna, Valluga i Kathreinbank mają siedzibę pod tym samym adresem w Wiedniu w Austrii.

3.2.3.3. Abalon DE nie spełniało kryteriów MŚP

- (54) Pollmeier twierdzi, że w związku z tym Abalon DE nie może zostać uznane za MŚP, ponieważ po uwzględnieniu RZB progi zostały przekroczone.
- (55) Ponadto Pollmeier podkreśla, że nie można ustalić statusu MŚP Abalon DE w oparciu o kryteria inne niż kryteria określone w zaleceniu w sprawie MŚP. Odstępstwo od tych kryteriów byłoby możliwe tylko wtedy, gdyby Abalon DE borykało się z trudnościami typowymi dla MŚP, ale obecność takich trudności można wykluczyć ze względu na jej powiązania z RZB⁽²⁵⁾.

3.2.4. Brak zgodności z rynkiem wewnętrznym

- (56) Pollmeier wyraża pogląd, że gwarancja kredytu obrotowego stanowi pomoc operacyjną, której nie można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. Ponadto Abalon DE nie kwalifikuje się do pomocy na rozpoczęcie działalności dla małego przedsiębiorstwa, ponieważ nie kwalifikuje się jako MŚP. Gwarancji kredytu obrotowego nie można zatem uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym jako pomoc na rozpoczęcie działalności.
- (57) Według Pollmeier pułap intensywności pomocy inwestycyjnej w wysokości 18 % (mający zastosowanie do dużych przedsiębiorstw) ma zastosowanie do Abalon DE, a Abalon DE nie może korzystać z premii dla MŚP, ponieważ nie zalicza się do MŚP. Oznacza to, że gwarancji kredytu inwestycyjnego nie można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, ponieważ pułap został już przekroczony przez pomoc przyznaną w 2006 r. Ponadto Pollmeier twierdzi, że dwie gwarancje nie były uzależnione od utrzymania inwestycji przez okres co najmniej pięciu lat, jak wymaga tego pkt 4.10 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.

3.3. Uwagi Niemiec dotyczące komentarzy Pollmeier

3.3.1. Stawka zryczałtowana w wysokości 0,5 % – metoda obliczania kwoty pomocy w ramach dwóch gwarancji

- (58) Według Niemiec pkt 3.2 obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r. nie nakazuje zastosowania konkretnej metody obliczania, ponieważ odnosi się do trzech metod obliczeniowych i wymienia jedynie pierwszą metodę jako metodę, która ma zastosowanie „co do zasady”. Ponadto żadne utrwalone orzecznictwo nie wskazuje na preferowany wariant obliczania.
- (59) Niemcy twierdzą, że należy zastosować metodę, o której mowa w pkt 3.2 akapit pierwszy tiret trzecie obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r., tj. element pomocy „wyliczony według jakiegokolwiek innej obiektywnie uzasadnionej oraz ogólnie przyjętej metody”. Niemcy uważają, że w kontekście niewystarczającej dostępności danych oraz w świetle zasad pewności prawa, oczekiwań prawnych i niedyskryminacji metoda stawek zryczałtowanych w wysokości 0,5 % (zastosowana w decyzji z 2008 r. do ustalenia kwoty pomocy) stanowi taką obiektywnie uzasadnioną i ogólnie przyjętą metodę.

⁽²⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2014 r., HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114.

⁽²⁵⁾ W tym względzie Pollmeier odwołuje się do wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie Włochy/Komisja, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, pkt 54.

- (60) Według Niemiec w wyroku z 2015 r. Sąd stwierdził, że w decyzji z 2008 r. Komisja nie oceniła, dlaczego stawka zryczałtowana w wysokości 0,5 % była zgodna z pkt 3.2 obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r., ale nie wypowiedziała się w sprawie legalności takiego podejścia. W związku z tym, opierając się na szerokich uprawnieniach dyskrejonalnych, Komisja mogłaby w tym przypadku zastosować podejście 0,5 %.
- (61) Niemcy utrzymują zatem, że przy zastosowaniu tego podejścia całkowita korzyść wynikająca z dwóch gwarancji wynosi 93 250 EUR, a zatem znajduje się poniżej progu *de minimis* wynoszącego 100 000 EUR określonego w art. 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r. W związku z tym ani gwarancja kredytu inwestycyjnego, ani gwarancja kredytu obrotowego nie kwalifikują się jako pomoc państwa.

3.3.2. Wyłączenie grupowe na podstawie GBER z 2014 r.

- (62) Niemcy podniosły argument pomocniczy dotyczący gwarancji kredytu inwestycyjnego w przypadku niestosowania metody, o której mowa w pkt 3.2 akapit pierwszy tiret trzecie obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r. Według Niemiec, gdyby zastosowano bezpieczną stawkę w wysokości 3,8 % określoną w pkt 3.3 obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r. w odniesieniu do gwarancji dla nowo utworzonych MŚP nieposiadających historii kredytowej, element pomocy zawarty w kredycie inwestycyjnym wyniósłby 2,3 mln EUR. Kwota ta pozostałaby w granicach określonych w art. 14 GBER z 2014 r., a zatem byłaby zgodna z rynkiem wewnętrznym i wyłączona z obowiązku zgłoszenia.

3.3.3. Kryteria MŚP spełnione niezależnie od powiązań między zaangażowanymi przedsiębiorstwami (z wyjątkiem RZB)

- (63) Według Niemiec, jak wykazano w sprawozdaniu sporządzonym przez Hollstein (motyw 40), Abalon DE kwalifikowałoby się jako MŚP, tj. nie przekroczyłoby progów określonych w art. 2 ust. 1 ASME, nawet gdyby Abalon Consulting, Abalon AT, Gafluna, Valluga i Raetia zostały uwzględnione w obliczeniach. Okoliczność, że w chwili udzielenia dwóch gwarancji Siegfried Wriesnig był dyrektorem zarządzającym Gafluny od 2001 r., dyrektorem zarządzającym Vallugi od 2001 r. i członkiem zarządu Abalon DE (*Beirat*) od 2004 r., nie ma zatem znaczenia dla oceny, czy Abalon DE jest MŚP.
- (64) Niemcy twierdzą również, że w decyzji z 2008 r. Komisja stwierdziła, że Gafluna, Abalon DE, Valluga i Raetia były jedynie przedsiębiorstwami partnerskimi w rozumieniu art. 3 ust. 2 ASME. Według Niemiec to domniemane ustalenie stało się prawnie wiążące na mocy wyroku z 2015 r. ⁽²⁶⁾. Niemcy zgadzają się jednak, że dla uproszczenia można również założyć, że przedsiębiorstwa te były przedsiębiorstwami powiązanymi, a nie tylko przedsiębiorstwami partnerskimi.

3.3.4. Abalon DE stanowiło MŚP niepowiązane z RZB

- (65) Niemcy przyznają, że Abalon DE nie kwalifikowałoby się jako MŚP, gdyby było bezpośrednio lub pośrednio powiązane z RZB. Zdaniem Niemiec w 2006 r. RZB zatrudniał około 55 000 pracowników, a jego roczna suma bilansowa na koniec 2006 r. wynosiła około 115 mld EUR. Niemcy uważają jednak, że takie powiązania nie istnieją.
- (66) W odniesieniu do relacji między RZB/Raetia a Abalon DE lub jego udziałowcami za pośrednictwem osób fizycznych Niemcy podkreślają, że ta argumentacja została podniesiona przez Pollmeier prawie dziesięć lat po złożeniu skargi, i w związku z tym argument ten należy oddalić ze względu na to, że informacje te zostały przedstawione zbyt późno.

3.3.4.1. Niepowiązane w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit pierwszy ASME

- (67) Według Niemiec fakt, że RZB jest założycielem Raetii, nie prowadzi do wniosku, że RZB i Abalon DE są przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit pierwszy ASME. Zdaniem Niemiec ze sprawozdania Csoklicha (motyw 7) wynika, że założyciel Raetii – RZB – nie ma prawa wpływać na decyzje biznesowe Raetii ani powiązanych z nią przedsiębiorstw.

⁽²⁶⁾ Wyrok z 2015 r., pkt 122, 124, 128, 138 i nast.

- (68) Zgodnie z tym sprawozdaniem cechą charakterystyczną austriackiej „fundacji prywatnej” jest to, że jest ona całkowicie oddzielona i prawnie niezależna od założyciela. Założycielowi przysługują wyłącznie prawa wyraźnie zastrzeżone w akcie założycielskim. Z aktu założycielskiego Raetii wynika, że RZB nie ma praktycznie żadnego wpływu na zarządzanie fundacją (*Trennungsprinzip*). Niemcy podkreślają w szczególności, że akt założycielski nie przyznaje RZB prawa do zatwierdzenia decyzji Raetii (*Zustimmungsvorbehalte*) ani nie uprawnia go do wydawania jej poleceń (*Weisungsrechte*). Wynika z tego, że rada zarządzająca Raetii działa całkowicie niezależnie od założyciela. Nie ma wpływu pośredniego, na przykład poprzez prawo do odwołania zarządu fundacji. Niezależność zarządu fundacji od założyciela jest wyraźnie określona w akcie założycielskim. Niemcy zauważają, że RZB nawet nie skorzystał z prawnej możliwości zastrzeżenia sobie prawa do odstąpienia od umowy (*Widerrufsrecht*, tj. możliwości odwołania fundacji). Ponieważ przewidziane w akcie założycielskim prawo RZB do zmiany aktu założycielskiego może być wykonywane wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, założyciel nie może sprzeciwiać się decyzjom sprzecznym z jego interesami. Wszelkie zmiany, które zapewniłyby RZB bezpośredni lub pośredni wpływ na Raetię, są wyraźnie wykluczone.

3.3.4.2. Niepowiązane w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit czwarty ASME

- (69) Niemcy twierdzą ponadto, że ani Abalon DE, ani Raetia, ani żadna z jego spółek zależnych nie są powiązane z RZB w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit czwarty ASME ⁽²⁷⁾ poprzez „powiązania za pośrednictwem osób fizycznych działających wspólnie”. Niemcy przyznają, że zgodnie z orzecznictwem przedsiębiorstwa, które formalnie nie pozostają w jednej z relacji przywołanych powyżej w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy ASME, ale które „ze względu na rolę osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie stanowią jeden podmiot gospodarczy, także powinny być uznane za przedsiębiorstwa powiązane w rozumieniu tego przepisu, jeżeli prowadzą swoją działalność lub część swojej działalności na tym samym rynku właściwym lub na rynkach pokrewnych” ⁽²⁸⁾.
- (70) Niemcy uważają jednak, że kryteria określone w wyroku w sprawie HaTeFo dotyczące pojęcia jednego podmiotu gospodarczego nie są spełnione, ponieważ RZB nie prowadzi działalności na tym samym (lub na sąsiednim) rynku co Abalon DE, Abalon Consulting, Abalon AT, Gafluna, Valluga i Raetia. Fakt, że RZB udzielał kredytów i gwarancji przedsiębiorstwom działającym na rynku drewna, nie oznacza, że RZB sam prowadzi działalność na tym rynku. W związku z tym warunek określony w art. 3 ust. 3 akapit czwarty ASME nie jest spełniony.
- (71) Ponadto Niemcy utrzymują, że nie istnieje „jeden podmiot gospodarczy”, ponieważ nie istnieją żadne powiązania między pracownikami RZB a pracownikami Abalon DE/Gafluna/Raetia, które umożliwiłyby im wywieranie wpływu na decyzje handlowe tych przedsiębiorstw. Z tych samych powodów taki sam wniosek zostałby wyciągnięty nawet na podstawie definicji kontroli zawartej w pkt 16 skonsolidowanego obwieszczenia Komisji dotyczącego kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw ⁽²⁹⁾ („skonsolidowane obwieszczenie dotyczące kwestii jurysdykcyjnych”).
- (72) Zdaniem Niemiec okoliczność, że niektóre z zaangażowanych podmiotów mają siedzibę pod tym samym adresem, nie dowodzi istnienia powiązań między takimi podmiotami ani możliwości wpływania na decyzje gospodarcze.

3.3.5. Utrudnienia typowe dla MŚP

- (73) Niemcy twierdzą, że wykazanie istnienia trudnień typowych dla MŚP nie zawsze jest konieczne do kwalifikacji MŚP w przypadkach, gdy spełnione są formalne kryteria ASME. W związku z tym nie ma potrzeby wykazywania w niniejszej sprawie, że Abalon DE borykało się z trudnościami typowymi dla MŚP. W każdym razie Niemcy twierdzą, że Abalon DE boryka się z typowymi trudnościami, które dotyczą MŚP, i utrzymują, że bez dwóch udzielonych gwarancji dostęp do finansowania byłby niepewny, co jest typowe dla MŚP. W opinii Niemiec bez tych dwóch gwarancji Abalon DE nie zostałoby założone. Ponadto sam skarżący zwrócił uwagę na trudną sytuację finansową Abalon DE w 2006 r.

⁽²⁷⁾ „Przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą one swoją działalność lub część działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych”.

⁽²⁸⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2014 r., HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 34.

⁽²⁹⁾ Dz.U. C 95 z 16.4.2008, s. 1.

3.4. Dalsze uwagi Niemiec

3.4.1. Ratingi przyznane Abalon DE przez trzy banki udzielające kredytu

- (74) Niemcy przekazały ponadto ratingi kredytowe przyznane Abalon DE przez trzy banki udzielające kredytów (zob. motyw 19 powyżej) i przedstawiły wyjaśnienia dotyczące tych ratingów. W piśmie do Komisji z dnia 15 maja 2017 r. Raffeißenbank International („RBI”, następca prawny RZB począwszy od 2010 r.) wskazuje, że jego ocena (ryzyko kredytowe Abalon DE) w tamtym czasie opierała się w szczególności na perspektywach wzrostu rynku drewna, doskonałym dostępie do surowców w Hesji, krótkich trasach transportowych, dotacjach inwestycyjnych i gwarancjach, jakie kraj związkowy Hesja ma udzielić.
- (75) Zdaniem Niemiec fakt, że Abalon DE było oceniane samodzielnie, stanowi kolejną przesłankę przemawiającą przeciwko ewentualnym powiązaniom z RZB.

3.4.2. Powiązania personalne między RZB a Raetią

- (76) W odniesieniu do kwestii powiązań personalnych między RZB a Raetią Niemcy wyjaśniają, że w okresie od 2001 r. do końca 2015 r. jedynymi członkami rady zarządzającej Raetii byli Karl Pistotnik, Ernst Burger i Kurt Engleitner oraz że żaden z nich nie był nigdy pracownikiem ani członkiem organu wykonawczego RZB.
- (77) Niemcy oświadczają również, że: (i) do dnia 6 grudnia 2017 r. Abalon DE (w tym jej dyrektor zarządzający Manfred Reinkemeier) nie utrzymywało żadnych kontaktów z żadnym z członków zarządu Raetii, (ii) w momencie udzielenia gwarancji dyrektor zarządzający Abalon DE nie wiedział o istnieniu Raetii, (iii) Manfred Reinkemeier dowiedział się o istnieniu Raetii dopiero w wyniku postępowania wszczętego przez Pollmeier oraz (iv) struktura własnościowa Gafluny nie była przedmiotem zainteresowania Abalon DE i nie miała na tę spółkę żadnego wpływu.
- (78) Ponadto Niemcy wskazują, że RZB nigdy nie udzielał poleceń dyrektorowi zarządzającemu Abalon DE, że RZB nie posiada wiedzy fachowej na temat rynku drewna twardego oraz że między Abalon DE a RZB nie istnieją żadne powiązania prawne, które umożliwiałyby RZB podejmowanie działań wykraczających poza jego funkcję głównego banku Abalon DE (*Hausbank*).
- (79) Niemcy przekazały również informacje uzyskane od RBI zawierające wykaz członków zarządu RZB w 2006 r., aby wykazać, że nie pokrywały się one z trzema członkami rady zarządzającej Raetii.

3.4.3. Oświadczenia Gafluny i Raetii

- (80) Gafluna złożyła oświadczenia we własnym imieniu (*im eigenen Namen*) oraz na zlecenie (*im Auftrag*) Raetii.
- (81) Gafluna oświadcza, że zgodnie z aktem założycielskim Raetii beneficjentami Raetii są przedsiębiorstwa, w których Raetia bezpośrednio lub pośrednio posiada lub nabywa udziały.
- (82) Według Gafluny i Raetii jedyne usługi świadczone przez grupę RZB na rzecz Raetii, Vallugi lub Gafluny polegały na wsparciu prawnym w zakresie zakładania Raetii, Gafluny i Vallugi oraz usług zarządzania rachunkami (*Kontoführung*) na rzecz Raetii. Ponadto Valluga posiadała, a Gafluna nadal posiada (od momentu utworzenia) rachunek transakcji płatniczych (*Zahlungsverkehrskonto*) w Kathreinbanku (spółce zależnej w 100 % od RZB).
- (83) Zgodnie z oświadczeniami Gafluny i Raetii Raetia nie świadczyła żadnych usług na rzecz przedsiębiorstw należących do grupy RZB. Raetia nigdy nie komunikowała się z przedsiębiorstwami należącymi do grupy RZB w sprawie swojej strategii lub kierunku działania i nigdy nie znajdowała się pod rzeczywistą kontrolą przedsiębiorstw trzecich.

3.4.4. Oświadczenia RBI

- (84) RBI, jako następca prawny RZB, poinformował, że RZB założył Raetię w 2001 r. jako jedyny założyciel, przekazując 300 000 EUR z własnych aktywów. RZB wybrał i powołał pierwszy zarząd Raetii (Ernst Burger, Kurt Engleitner i Karl Pistotnik). Jednym z ogólnych celów fundacji (*Stiftungszweck*) jest promowanie gospodarki austriackiej, w szczególności poprzez utrzymanie i wspieranie konkurencyjności austriackich spółek poprzez nabywanie udziałów w spółkach znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej lub dostarczanie kapitału podwyższonego ryzyka⁽³⁰⁾. Dokładniej rzecz ujmując, RBI potwierdził, że Raetia została utworzona w celu ułatwienia restrukturyzacji klientów RZB, którzy znajdowali się w trudnej sytuacji, poprzez pośredni udział Raetii w tych przedsiębiorstwach. W oparciu o to podejście nie było potrzeby samodzielnego zakupu przez RZB udziałów swoich klientów znajdujących się w trudnej sytuacji.
- (85) W trakcie procesu założycielskiego RZB świadczył usługi na rzecz Raetii, takie jak pomoc prawna i podatkowa, sporządzanie aktu założycielskiego, wpis do rejestru spółek. Zgodnie z wiedzą RBI w procesie tworzenia Raetii nie uczestniczyły żadne inne przedsiębiorstwa z grupy RZB (w tym Kathreinbank). Zapewniono dalszą pomoc prawną w związku z utworzeniem Vallugi i Gafluny.
- (86) RBI potwierdza, że w momencie udzielenia dwóch gwarancji następujące osoby zajmowały następujące stanowiska w RZB i jego spółkach zależnych:
- a) Heinrich Weninger był kierownikiem „jednostki założycielskiej” Kathreinbanku i pełnił funkcje zarządcze w jednostkach zależnych Kathreinbanku;
 - b) Ernst Burger był członkiem rady nadzorczej Kathreinbanku;
 - c) Kurt Engleitner był członkiem rady nadzorczej Kathreinbanku;
 - d) Karl Pistotnik mógł mieć powiązania z podmiotami grupy RZB podczas swojej pracy jako niezależny prawnik (nie zostało to udokumentowane).
- (87) RBI przedstawił wykazy kredytów, które RZB/RBI udzielił przedsiębiorstwom Abalon AT (łącznie kwota co najmniej 21 mln EUR od 2003 r.) i Abalon DE (co najmniej dwa kredyty, o których mowa w motywie 18), oraz wszystkich zabezpieczeń otrzymanych w tym kontekście.
- (88) RBI wskazał ponadto, że Gafluna wyemitowała w latach 2003 i 2007 udziały bez prawa głosu (*Substanzgenussrechte*) w kwocie 4,99 mln EUR w celu pozyskania kapitału. Niemcy wyjaśniają, że te udziały bez prawa głosu zostały w całości nabyte w systemie dwuetapowym przez pośrednią spółkę zależną w 100 % od RZB, Abies Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH („Abies”) ⁽³¹⁾. Zakup ten został sfinansowany poprzez pośrednią dotację udziałowca (*indirekter Gesellschafterzuschuss*) przyznaną przez RZB jego spółce zależnej Abies. RBI wyjaśnia, że udziały bez prawa głosu wyemitowane przez Gaflunę uprawniają swoich nabywców do uzyskania informacji i udziału w zyskach, ale nie przyznają żadnych praw partycypacyjnych/wpływowych. W związku z tym RBI jest zdania, że zakup tych udziałów nie spełnia wymogów art. 3 ust. 3 akapit pierwszy ASME.
- (89) RBI potwierdza, że nie wiedział o jakiegokolwiek komunikacji między podmiotami grupy RZB a Raetią na temat ogólnej strategii Raetii (zob. również oświadczenia w motywie 83). RBI podkreśla, że Raetia była w pełni niezależna w swoich decyzjach biznesowych. Potwierdza również, że RZB/RBI – ani jego spółki zależne – nie sprawowały faktycznej kontroli nad Raetią. Taka kontrola byłaby niezgodna z austriackim prawem dotyczącym fundacji, zgodnie z którym zarząd fundacji miał obowiązek przeciwdziałać wszelkim próbom wywierania wpływu przez założyciela (RZB) na działalność fundacji.

3.4.5. Oświadczenie Abalon DE

- (90) Niemcy przedstawiły również oświadczenie Abalon DE, w którym podkreślono, że RZB nie miał wpływu na żadne z jego decyzji biznesowych. Ponadto Abalon DE wspomina, że doświadczyło utrudnień typowych dla MŚP ze względu na rynek konkurencyjny, a w szczególności próby przejęcia przez Pollmeier.

⁽³⁰⁾ Zob. art. 3 lit. a) aktu założycielskiego Raetii.

⁽³¹⁾ Gafluna wyemitowała *Substanzgenussrechte* na rzecz Albona Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH, które wyemitowało je na rzecz Abies.

3.4.6. Oświadczenia dotyczące metody obliczania kwoty pomocy

- (91) W dalszych uwagach z dnia 8 lutego 2023 r. Niemcy powtarzają, że obliczenie ekwiwalentu dotacji brutto pomocy zawartej w dwóch przedmiotowych gwarancjach przy użyciu metody, o której mowa w pkt 3.2 akapit pierwszy tiret pierwsze obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r. (zob. motyw 43 powyżej), nie było możliwe. Wymagałoby to określenia rynkowej stopy procentowej równoważnego kredytu udzielonego Abalon DE bez gwarancji państwowych, podczas gdy zdaniem Niemiec KSK nie mógł na tym etapie złożyć oświadczenia w tej sprawie, ponieważ powielenie wszystkich parametrów istotnych dla decyzji nie było możliwe ze względu na duży odstęp czasowy wynoszący obecnie 17 lat od udzielenia dwóch gwarancji. W tym kontekście Niemcy twierdzą, że nie były w stanie dostarczyć informacji pomimo wszelkich starań i badań. Ponadto zdaniem Niemiec – biorąc pod uwagę, że według nich nadal należy zastosować metodę, o której mowa w pkt 3.2 akapit pierwszy tiret trzecie obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r. – obliczenie dokonane zgodnie z metodą, o której mowa w pkt 3.2 akapit pierwszy tiret pierwsze, nie było konieczne.
- (92) Co więcej, Niemcy sformułowały podobne stwierdzenie w odniesieniu do obliczania ekwiwalentu dotacji brutto pomocy zawartej w dwóch przedmiotowych gwarancjach przy użyciu metody, o której mowa w pkt 4.2 akapit pierwszy obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r. („różnica pomiędzy ceną rynkową gwarancji a faktyczną ceną zapłaconą”). Niemcy wyjaśniają również, że w związku z tym nie mogły ustosunkować się do obliczeń dokonanych przez Komisję (i opartych na metodzie, o której mowa w pkt 4.2 akapit pierwszy obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r.) ze względu na długi odstęp czasowy między udzieleniem gwarancji a wezwaniem Komisji do udzielenia informacji.
- (93) Oprócz tego Niemcy uważają, że należy uwzględnić prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania obliczone przez RZB (0,832 %, motyw 19), ponieważ nie istniał związek między RZB a Abalon DE. Niemcy twierdzą również, że nawet gdyby istniał taki związek, powinno to zostać uwzględnione w ratingu kredytowym Abalon DE i spowodowałoby mniejsze prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (ponieważ Abalon DE skorzystałoby z lepszej kondycji finansowej grupy, w tym RZB).
- (94) Ponadto władze niemieckie przedstawiły dokładne informacje na temat efektywnej stopy procentowej (w tym wszystkich opłat, w szczególności opłat za przetwarzanie i opłaty z tytułu konsorcjum), którą banki naliczały od Abalon DE za kredyt inwestycyjny.

4. OCENA POMOCY

- (95) W decyzjach dotyczących pomocy państwa Komisja zazwyczaj ocenia najpierw istnienie pomocy, następnie jej zgodność z prawem, a na końcu jej zgodność z rynkiem wewnętrznym. Ponieważ jednak kwestia tego, czy Abalon DE kwalifikuje się jako MŚP, jest istotna dla wszystkich tych etapów oceny, Komisja oceni najpierw, czy Abalon DE stanowiło MŚP w momencie przyznania dwóch gwarancji w 2006 r.

4.1. Status MŚP

- (96) W zgłoszeniu z dnia 6 września 2007 r. Niemcy nie powołały się wyraźnie na status MŚP w przypadku przedsiębiorstwa Abalon DE. Niemcy powołały się na status MŚP dopiero w piśmie z dnia 12 października 2016 r. (motyw 40), po tym, jak Sąd unieważnił decyzję z 2008 r.

4.1.1. Kryteria dotyczące MŚP określone w zaleceniu w sprawie MŚP

- (97) Kryteria służące ustaleniu, czy dane przedsiębiorstwo jest MŚP, określono w zaleceniu w sprawie MŚP, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości. Trybunał Sprawiedliwości przypomniał w szczególności, że „zalecenie w sprawie MŚP należy interpretować jako biorące pod uwagę względy, które doprowadziły do jego przyjęcia”⁽³²⁾, i orzekł, że „jak wynika w szczególności z motywów 9 i 12 oraz art. 1 ust. 1 wspomnianego zalecenia, jego celem

⁽³²⁾ Zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2014 r., HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 30; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 marca 2021 r., Ertico – ITS Europe/Komisja, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, pkt 87.

jest przyjęcie definicji MŚP stosowanej w politykach Unii realizowanych wewnątrz Unii i w EOG, która uwzględnia rzeczywistość gospodarczą tych przedsiębiorstw i wyeliminowanie z kategorii MŚP grup przedsiębiorstw, których siła ekonomiczna przekracza siłę MŚP, w celu zapewnienia, aby tylko przedsiębiorstwa, które naprawdę potrzebują przywilejów wynikających dla MŚP z różnych przepisów lub środków zastosowanych dla ich korzyści, faktycznie z nich skorzystały”⁽³³⁾. Trybunał Sprawiedliwości orzekł ponadto, że „korzyści przyznane MŚP najczęściej stanowią bowiem wyjątki od ogólnych zasad, jak na przykład w dziedzinie pomocy państwa, zatem definicję MŚP należy interpretować ściśle”⁽³⁴⁾.

- (98) Zgodnie z art. 2 ust. 1 ASME „do kategorii mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR”.
- (99) W art. 3 ASME określono rodzaje przedsiębiorstw brane pod uwagę przy obliczaniu liczby pracowników i kwot finansowych zgodnie z art. 2 ust. 1 ASME.
- (100) Zgodnie z art. 3 ust. 1 ASME przedsiębiorstwo kwalifikuje się jako przedsiębiorstwo samodzielne (w związku z czym przy ocenie progów określonych w art. 2 ASME uwzględnia się wyłącznie jego własne kwoty finansowe i liczbę pracowników), jeżeli nie jest ono sklasyfikowane jako przedsiębiorstwo partnerskie w rozumieniu art. 3 ust. 2 ASME ani jako przedsiębiorstwo powiązane w rozumieniu art. 3 ust. 3 ASME.
- (101) Zgodnie z art. 3 ust. 2 ASME przedsiębiorstwami partnerskimi są „wszystkie przedsiębiorstwa, które nie są zakwalifikowane jako przedsiębiorstwa powiązane w rozumieniu [art. 3 ust. 3 ASME] i które pozostają w następującym wzajemnym związku: przedsiębiorstwo (działające na rynku wyższego szczebla) posiada, samodzielnie albo wspólnie z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu [art. 3 ust. 3 ASME], 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu innego przedsiębiorstwa (działającego na rynku niższego szczebla)”.
- (102) W art. 3 ust. 3 akapit pierwszy ASME jako przedsiębiorstwa powiązane określono „przedsiębiorstwa, które mają którekolwiek z następujących relacji ze sobą nawzajem:
- a) przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca lub członka;
 - b) przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
 - c) przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
 - d) przedsiębiorstwo będące udziałowcem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców lub członków w tym przedsiębiorstwie”.
- (103) Art. 3 ust. 3 akapit czwarty ASME dodaje, że „przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków za pośrednictwem osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą one swoją działalność lub część działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych”. W wyroku w sprawie HaTeFo, dotyczącym wykładni tego przepisu, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że przepis ten „należy interpretować w ten sposób, że przedsiębiorstwa można uważać za »powiązane« w rozumieniu tego artykułu, jeżeli z analizy nawiązanych między nimi stosunków prawnych i gospodarczych wynika, iż za pośrednictwem jednej osoby fizycznej lub grupy osób fizycznych działających łącznie stanowią one jeden podmiot gospodarczy, nawet jeśli formalnie nie pozostają w jednej z relacji, o których mowa w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy tego załącznika. Za działające łącznie w rozumieniu art. 3

⁽³³⁾ Zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 marca 2021 r., Ertico – ITS Europe/Komisja, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, pkt 88.

⁽³⁴⁾ Zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2014 r., HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 32; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 września 2020 r., NMI Technologietransfer, C-516/19, ECLI:EU:C:2020:754, pkt 65; oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 marca 2021 r., Ertico – ITS Europe/Komisja, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, pkt 89.

ust. 3 akapit czwarty tego załącznika uważa się osoby fizyczne, które porozumiewają się w celu wywierania wpływu na decyzje handlowe danych przedsiębiorstw, co wyklucza, aby te przedsiębiorstwa mogły być uważane za niezależne gospodarczo od siebie. Realizacja tego warunku zależy od okoliczności sprawy i nie musi być konieczne podporządkowana istnieniu więzów umownych między tymi osobami ani stwierdzeniu ich zamiaru obejścia definicji przedsiębiorstw mikro, małych lub średnich w rozumieniu powyższego zalecenia”⁽³⁵⁾.

- (104) Ponadto w celu ustalenia, czy w przypadku przedsiębiorstw niesamodzielnych przekroczono odpowiednie progi zatrudnienia, obrotu lub bilansowe, art. 6 ust. 2 i 3 ASME stanowi, że odpowiednie dane dotyczące przedsiębiorstw partnerskich (agregacja proporcjonalna) i przedsiębiorstw powiązanych (100 % agregacji) dodaje się do danych przedsiębiorstwa objętego kontrolą.

4.1.2. Ocena

- (105) Komisja przyznaje, że jak wynika ze sprawozdania sporządzonego przez Hollstein (motyw 40), w dniu udzielenia dwóch gwarancji Abalon DE, sama lub w połączeniu z Raetią, Abalon Consulting, Vallugą, Gafluną i Abalon AT, nie przekraczała odpowiednich progów dotyczących liczby pracowników, obrotów i bilansu określonych w ASME i w związku z tym kwalifikowała się jako MŚP.
- (106) Z drugiej strony, Abalon DE nie może kwalifikować się jako MŚP, jeśli RZB jest uznawane za przedsiębiorstwo powiązane lub partnerskie w rozumieniu ASME. W rzeczywistości sam RZB nie spełniał kryteriów MŚP, ponieważ liczba jego pracowników (55 000 w 2006 r.) i roczny bilans (115 mld EUR w 2006 r.) (motyw 65) przekraczały odpowiednie progi wynoszące 250 pracowników lub 43 mln EUR rocznego bilansu⁽³⁶⁾.
- (107) Aby ocenić, czy Abalon DE można uznać za MŚP, kluczowe znaczenie ma zatem ocena relacji między Abalon DE a RZB. W tym celu, w świetle przedstawionej powyżej struktury (motyw 26), Komisja musi ocenić kolejno powiązania między Abalon DE i Gafluną (sekcja 4.1.2.1), związki między Gafluną, Abalon AT, Vallugą i Raetią (sekcja 4.1.2.2) oraz wreszcie powiązania między tymi czterema przedsiębiorstwami a RZB (sekcja 4.1.2.3).
- (108) Komisja wstępnie zauważa, że wbrew twierdzeniom Niemiec (motyw 66), argumenty Pollmeier dotyczące istnienia takich powiązań nie mogą zostać odrzucone tylko dlatego, że zostały podniesione w trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego, a nie w pierwotnej skardze. Zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589⁽³⁷⁾ („rozporządzenie proceduralne”) „każda zainteresowana strona może przedłożyć uwagi [...] po decyzji Komisji o wszczęciu formalnej procedury dochodzenia [...]”. Komisja uważa, że prawo to przysługuje niezależnie od tego, czy strona złożyła wcześniej skargę lub informacje rynkowe, oraz że prawo to, a także zakres i treść uwag, które strona może zgłosić w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego, nie są ograniczone stanowiskiem przedstawionym we wcześniejszej skardze lub informacjach rynkowych. W każdym razie do celów oceny środka pomocy Komisja musi ocenić, czy beneficjenta pomocy można uznać za MŚP, i w tym celu musi wziąć pod uwagę wszystkie elementy istotne dla takiej oceny.
- (109) Komisja zauważa również, że wbrew twierdzeniom Niemiec (motyw 64) decyzji z 2008 r. nie można uznać za prawnie wiążącą, jeśli chodzi o stwierdzenie w niej, że Gafluna, Abalon DE, Valluga i Raetia są jedynie przedsiębiorstwami partnerskimi. Po pierwsze, Trybunał stwierdził nieważność tej decyzji w wyroku z 2015 r. Po drugie, w decyzji z 2008 r. Komisja nie dokonała oceny, czy Abalon DE kwalifikowało się jako MŚP w momencie udzielania dwóch gwarancji, lecz jedynie oceniła, czy trudności finansowe Abalon AT mogły prowadzić do wniosku, że Abalon DE należy uznać za przedsiębiorstwo znajdujące się w trudnej sytuacji, co Komisja uznała za niemożliwe w świetle braku powiązania finansowego⁽³⁸⁾. Decyzja z 2008 r. nie może zatem przesądzać o ocenie statusu Abalon DE jako MŚP.

⁽³⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2014 r., HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 39.

⁽³⁶⁾ Nawet gdyby RZB należało uznać za przedsiębiorstwo partnerskie, proporcjonalna agregacja 49 % danych RZB do danych Abalon DE nadal wykluczałaby kwalifikację Abalon DE jako MŚP. Rozumowanie to ma również zastosowanie, gdyby Gafluna i powiązane z nią przedsiębiorstwa (Abalon AT, Valluga, Raetia) były jedynie przedsiębiorstwami partnerskimi Abalon DE (jak twierdzą Niemcy, ale co kwestionuje Komisja).

⁽³⁷⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

⁽³⁸⁾ Motyw 38 decyzji z 2008 r.

4.1.2.1. Abalon DE i Gafluna są przedsiębiorstwami powiązanymi

- (110) Komisja bada, czy Gafluna kwalifikuje się jako „przedsiębiorstwo powiązane” z Abalon DE w rozumieniu art. 3 ust. 3 ASME.
- (111) Komisja zauważa, że w 2006 r. Gafluna posiadała 49 % udziałów Abalon DE (51 % udziałów należało do Abalon Consulting, które w 100 % należy do Manfreda Reinkemeiera). Zgodnie z umową spółki Abalon DE ten mniejszościowy udział w kapitale zakładowym skutkuje mniejszością praw głosu na zgromadzeniu wspólników. W związku z tym związek między Abalon DE a Gafluną nie spełnia warunków określonych w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) ASME.
- (112) Zgodnie z art. 5 ust. 2 umowy spółki Abalon DE obaj udziałowcy (Gafluna i Abalon Consulting) mają prawo do powołania po jednym dyrektorem zarządzającym oraz do odwołania tej osoby z pełnionej funkcji. Z uwagi na to, że Gafluna może mianować lub odwołać tylko jednego z dwóch dyrektorów zarządzających, nie ma ona prawa, o którym mowa w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. b) ASME, do powoływania lub odwoływania większości dyrektorów zarządzających. Dodatkowych dyrektorów zarządzających może powołać wyłącznie zgromadzenie wspólników, w którym Gafluna nie posiada większości praw głosu (zob. motyw 111 powyżej). W związku z tym Komisja stwierdza, że związek między Abalon DE a Gafluną nie spełnia warunków określonych w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. b) ASME.
- (113) W związku z tym Komisja ocenia ewentualne prawo do wywierania dominującego wpływu na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami aktu założycielskiego lub umowy spółki, o których mowa w art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. c) ASME. W celu ustalenia, czy wywierany jest dominujący wpływ, Komisja opiera się na orzecznictwie Trybunału w kontekście zalecenia w sprawie MŚP. W wyroku w sprawie HaTeFo Trybunał orzekł, że „warunek, zgodnie z którym osoby fizyczne działają łącznie, jest spełniony, gdy osoby te porozumiewają się w celu wywierania wpływu na decyzje handlowe danych przedsiębiorstw, co wyklucza, aby te przedsiębiorstwa mogły być uważane za niezależne gospodarczo od siebie”⁽³⁹⁾.
- (114) Warto również odwołać się do orzecznictwa Trybunału w kontekście rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw⁽⁴⁰⁾, które odnosi się również do wywierania „decydującego wpływu” i jest związane z pojęciem „jednej jednostki gospodarczej”⁽⁴¹⁾ użytym przez Trybunał przy wykładni zalecenia w sprawie MŚP⁽⁴²⁾. W tym kontekście Trybunał orzekł, powołując się na obwieszczenie Komisji dotyczące kwestii jurysdykcyjnych⁽⁴³⁾, że decydujący wpływ oznacza, że przedsiębiorstwo „może blokować decyzje, które określają strategię handlową przedsiębiorstwa”. W tym sensie wspólna kontrola charakteryzuje się możliwością wystąpienia sytuacji impasu wskutek tego, że dwa lub więcej przedsiębiorstw posiada uprawnienia umożliwiające odrzucenie proponowanych decyzji strategicznych. Wynika więc z tego, że ci udziałowcy muszą dojść wspólnie do porozumienia przy określaniu strategii handlowej wspólnego przedsiębiorstwa [...] [co oznacza, że] muszą stale ze sobą współpracować⁽⁴⁴⁾.

⁽³⁹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2014 r., HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 35.

⁽⁴⁰⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj>). Art. 3 ust. 2 lit. b) rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw stanowi, że: „[p]odstawę kontroli stanowią prawa, umowy lub jakiegokolwiek inne środki, które [...] dają możliwość wywierania decydującego wpływu na przedsiębiorstwo, w szczególności przez: [...] prawa lub umowy przyznające decydujący wpływ na skład, głosowanie lub decyzje organów przedsiębiorstwa”.

⁽⁴¹⁾ Zob. również odniesienia do „jednej jednostki gospodarczej” w pkt 10 i 135 skonsolidowanego obwieszczenia Komisji dotyczącego kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.U. C 95 z 16.4.2008, s. 1).

⁽⁴²⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2014 r., HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 34, 38 i 39.

⁽⁴³⁾ Skonsolidowane obwieszczenie Komisji dotyczące kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz.U. C 95 z 16.4.2008, s. 1).

⁽⁴⁴⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 23 lutego 2006 r., Cementbouw/Komisja, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, pkt 42 i 67. Zob. również pkt 52.

- (115) W niniejszej sprawie, jak wspomniano w motywie 112, obaj udziałowcy Abalon DE mają prawo do powołania lub odwołania jednego dyrektora zarządzającego. Chociaż Gafluna nie skorzystała z tego prawa, mogłaby ona zablokować decyzje zarządu Abalon DE, gdyby powołała drugiego dyrektora zarządzającego, który dołączyłby do Manfreda Reinkemeiera powołanego przez Abalon Consulting. W takim przypadku obaj dyrektorzy zarządzający wspólnie reprezentowaliby Abalon DE i podejmowałiby decyzje strategiczne, chyba że większość kwalifikowana 2/3 udziałów/głosów powierzyłaby tę kompetencję tylko jednemu z nich⁽⁴⁵⁾. Jednakże taka większość 2/3 nie może zostać osiągnięta wobec Gafluny, ponieważ ta posiada 49 % udziałów. Podobnie zgromadzenie wspólników może powołać lub odwołać dodatkowych dyrektorów zarządzających wyłącznie większością 2/3 głosów. W związku z tym Gafluna mogła zablokować decyzje zarządu, a zatem ze względu na równość praw między Gafluną i Abalon Consulting należy stwierdzić, że Gafluna może wywierać dominujący wpływ na Abalon DE. Fakt, że Gafluna nie skorzystała z tego prawa, nie podważa tego wniosku, ponieważ zgodnie z ASME nie ma konieczności wywierania dominującego wpływu, a znaczenie ma jedynie prawo do wywierania dominującego wpływu przyznane w umowie spółki.
- (116) Ponadto umowa spółki Abalon DE przewiduje, że tak zwany „Beirat” (zarząd powiązany) składa się z dwóch do czterech członków, powoływanych przez Gaflunę i Abalon Consulting w równych częściach, jeżeli składa się on z dwóch lub czterech członków⁽⁴⁶⁾. W przypadku, gdy Beirat składa się z trzech członków, Gafluna i Abalon Consulting wyznaczają niezależnie po jednym członku; trzeci członek jest powoływany za wspólną zgodą obu udziałowców. Beirat ma za zadanie monitorować i doradzać kierownictwu; jego jednogłośnie zgoda jest wymagana w przypadku niektórych transakcji lub decyzji biznesowych (Beirat decyduje, które transakcje lub decyzje wymagają jego zgody, tak aby mógł na przykład zdecydować, że wszystkie transakcje strategiczne powinny podlegać jego zatwierdzeniu)⁽⁴⁷⁾. Według Niemiec od momentu utworzenia Abalon DE do 2014 r. jego Beirat liczył dwóch członków – jednego wyznaczonego przez Gaflunę i drugiego przez Abalon Consulting. Pokazuje to również, że Gafluna wywierała dominujący wpływ na Abalon DE.
- (117) W związku z powyższym w 2006 r. Gafluna mogła wywierać dominujący wpływ na Abalon DE; wynika to ze wspólnej kontroli Gafluny nad Abalon DE poprzez powoływanie kadry kierowniczej najwyższego szczebla i prawo weta w odniesieniu do strategicznych decyzji w sprawie polityki biznesowej Abalon DE. Komisja stwierdza zatem, że Gafluna i Abalon DE są przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. c) ASME.
- (118) Wniosek ten znajduje potwierdzenie w ocenie opartej na art. 3 ust. 3 akapit czwarty ASME, która koncentruje się na związkach za pośrednictwem osoby fizycznej. W tym względzie pkt 37 wyroku HaTeFo przypomina o znaczeniu powiązań osobistych poprzez jednoczesne zarządzanie przedsiębiorstwami.
- (119) Komisja zauważa, że w momencie udzielenia gwarancji w 2006 r. doszło do nakładania się kompetencji w zakresie zarządzania Abalon DE i Abalon AT (w 80 % należącą do Gafluny), ponieważ dyrektorem zarządzającym obu spółek był Manfred Reinkemeier. Gdyby podjął decyzję sprzeczną z wolą Gafluny w sprawach dotyczących Abalon DE (w której Gafluna posiada jedynie 49% udziałów), Manfred Reinkemeier musiałby obawiać się niekorzystnych konsekwencji dla swojej pozycji dyrektora zarządzającego Abalon AT (w którym to przedsiębiorstwie Gafluna posiada 80 % udziałów). W praktyce te przedsiębiorstwa, kontrolowane przez Gaflunę i działające na tym samym rynku drewna twardego, można zatem uznać za powiązane za pośrednictwem Manfreda Reinkemeiera. W świetle powiązania kapitałowego wynoszącego 80 % między Gafluną a Abalon AT, za powiązane należy uznać również Abalon DE i Gaflunę.
- (120) W związku z powyższym Komisja uważa, że Abalon DE i Gafluna są przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu art. 3 ust. 3 ASME.

⁽⁴⁵⁾ Art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 umowy spółki Abalon DE.

⁽⁴⁶⁾ Art. 7 ust. 1–3 umowy spółki Abalon DE.

⁽⁴⁷⁾ Zgodnie z art. 7 ust. 7 umowy spółki Abalon DE powiązany zarząd ustanawia katalog transakcji podlegających zatwierdzeniu przez powiązany zarząd: „[p]owiązany zarząd monitoruje działania kierownictwa i doradza mu. Ustanawia on sam regulamin wewnętrzny, w którym [...] ustanawia zasady nadzoru nad zarządzaniem. Obejmuje to [...] utworzenie katalogu transakcji wymagających zatwierdzenia, które kierownictwo może przeprowadzić jedynie po uprzednim zatwierdzeniu przez powiązany zarząd”. („Der Beirat überwacht und berät die Geschäftsführung. Er gibt sich eine Geschäftsordnung, in der er [...] Regularien zur Überwachung der Geschäftsführung festlegt. Hierzu gehört [...] die Erstellung eines Kataloges von zustimmungspflichtigen Geschäften, die Geschäftsführung nur nach vorheriger Zustimmung durch den Beirat durchführen darf”).

4.1.2.2. Abalon AT, Gafluna, Valluga i Raetia („podmioty powiązane z Raetią”) są przedsiębiorstwami powiązanymi.

- (121) W 2006 r. (w momencie przyznania pomocy) Raetia posiadała 100 % udziałów w Valludze. Z kolei Valluga posiadała 100 % udziałów w Gaflunie, która sama posiadała 80 % udziałów w Abalon AT. W świetle tej większości praw głosu udziałowców wszystkie cztery podmioty kwalifikują się jako „przedsiębiorstwa powiązane” w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) ASME.

4.1.2.3. Powiązania między podmiotami powiązanymi z Raetią a RZB

4.1.2.3.1. Bezpośredni związek między RZB a Raetią

- (122) Raetia jest fundacją (*Privatstiftung*) utworzoną na mocy prawa austriackiego, a mianowicie federalnej ustawy o fundacjach prywatnych⁽⁴⁸⁾. RZB założył Raetię, wnosząc kapitał założycielski w wysokości 300 000 EUR. Powiązania między RZB jako założycielem a Raetią jako fundacją reguluje ustawa federalna o fundacji prywatnej i odpowiedni akt założycielski⁽⁴⁹⁾. Zgodnie z art. 3 lit. a) tego aktu założycielskiego jednym z celów Raetii jest „promowanie gospodarki austriackiej, w szczególności poprzez utrzymanie i wspieranie konkurencyjności austriackich spółek poprzez nabywanie udziałów w spółkach znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej lub dostarczanie kapitału podwyższonego ryzyka” (motyw 84).
- (123) Komisja zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Csoklicha zgodnie z prawem austriackim fundacje uznaje się za osoby prawne co do zasady niezależne od założyciela oraz że założyciel nie ma zasadniczo żadnych praw wobec fundacji, jej organów ani majątku fundacji (tzw. zasada rozdziału (*Trennungsprinzip*), zob. motywy 67 i 68. Komisja ocenia jednak powiązania między fundacją a jej założycielem w odniesieniu do ASME i powiązanego orzecznictwa sądów Unii, a nie w świetle prawa austriackiego.
- (124) Zgodnie z art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. b) ASME przeniesienie praw powołania wskazuje, że dwa przedsiębiorstwa są ze sobą powiązane. Akt założycielski Raetii powołuje zarząd fundacji, w skład którego wchodzi trzech członków⁽⁵⁰⁾. Fundacja jest reprezentowana prawnie wspólnie (*gemeinsame Vertretung*) przez dwóch członków zarządu, natomiast tylko wszyscy trzej członkowie zarządu są uprawnieni do zarządzania działalnością fundacji (*gemeinschaftliche Geschäftsführung*)⁽⁵¹⁾. Zgodnie z aktem założycielskim⁽⁵²⁾ RZB jako założyciel mianował na czas nieokreślony pierwszy zarząd (Ernst Burger, Kurt Engleitner i Karl Pistotnik). Kolejnych członków może powołać zarząd fundacji na mocy jednomyślnej decyzji⁽⁵³⁾. Przynajmniej do 2006 r. skład zarządu fundacji pozostawał niezmienny.
- (125) W związku z tym, kiedy w 2006 r. udzielono dwóch gwarancji, zarząd Raetii składał się wyłącznie z osób powołanych przez RZB. Ponieważ RZB miał prawo mianować i mianowało wszystkich początkowych członków zarządu Raetii odpowiedzialnych za zarządzanie jej działalnością, Komisja stwierdza, że RZB i Raetia są przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. b) ASME.

4.1.2.3.2. Pośrednie powiązania między RZB a niektórymi podmiotami powiązanymi z Raetią za pośrednictwem Kathreinbanku (spółka zależna RZB)

- (126) Wniosek, że RZB i Raetia są przedsiębiorstwami powiązanymi w oparciu o ich bezpośrednie powiązania, znajduje potwierdzenie w pośrednich powiązaniach między RZB a niektórymi podmiotami powiązanymi z Raetią za pośrednictwem Kathreinbanku.
- (127) Kathreinbank jest spółką zależną należącą w 100 % do RZB i w związku z tym jest powiązana z RZB w rozumieniu art. 3 ust. 3 akapit pierwszy lit. a) ASME. Chociaż w 2006 r. między Kathreinbankiem a podmiotami powiązanymi z Raetią nie istniały powiązania kapitałowe ani prawa głosu, istnieją między nimi osobiste powiązania, które są istotne dla oceny kwalifikacji MŚP (motyw 103).

⁽⁴⁸⁾ Ustawa federalna o fundacjach prywatnych („ustawa o fundacjach prywatnych”) (*Bundesgesetz über Privatstiftungen (Privatstiftungsgesetz – PSG)*).

⁽⁴⁹⁾ Art. 33 i 34 ustawy o fundacjach prywatnych.

⁽⁵⁰⁾ Zob. art. 7 lit. a) aktu założycielskiego Raetii.

⁽⁵¹⁾ Zob. art. 8 aktu założycielskiego Raetii.

⁽⁵²⁾ Zob. art. 7 lit. d) aktu założycielskiego Raetii.

⁽⁵³⁾ Zob. art. 7 lit. d) aktu założycielskiego Raetii.

- (128) W szczególności RBI, następca prawny RZB, potwierdził, że w momencie udzielenia dwóch gwarancji w 2006 r. istniało pewne pokrywanie się składu osobowego organów zarządzających i nadzorczych Raetii i Kathreinbanku. W tamtym czasie w skład zarządu Raetii wchodził Ernst Burger, Kurt Engleitner i Karl Pistotnik. W tamtym czasie Ernst Burger i Kurt Engleitner byli również członkami rady nadzorczej Kathreinbanku. Ponadto Niemcy przedstawiły uwagi RZB, w których przyznano, że działalność prawnicza trzeciego członka zarządu Raetii, Karla Pistotnika, mogła prowadzić do nawiązania powiązań z RZB.
- (129) Ponadto w momencie udzielenia dwóch gwarancji jeden z dwóch dyrektorów zarządzających Vallugi i Gafluny, Heinrich Weninger, kierował „jednostką założycielską” Kathreinbanku. Ponadto w momencie udzielenia gwarancji Gafluna, Valluga i Kathreinbank miały siedzibę pod tym samym adresem.
- (130) Zdaniem Komisji, która opiera się na całościowej ocenie wszystkich wyżej wymienionych okoliczności faktycznych, nakładanie się funkcji kierowniczych w Kathreinbanku z jednej strony oraz Raetii, Vallugi i Gafluny z drugiej strony stanowi powiązania poprzez osoby fizyczne w rozumieniu art. 3 ust. 3 ASME.
- (131) Zgodnie z art. 3 ust. 3 akapit czwarty ASME przedsiębiorstwa, które mają powiązania za pośrednictwem osób fizycznych, uznaje się za „przedsiębiorstwa powiązane”, jeżeli prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych. Za „rynek pokrewny” uważa się rynek dla danego produktu lub usługi znajdujący się bezpośrednio na wyższym lub niższym szczeblu rynku w stosunku do rynku właściwego. W tym względzie Komisja zauważa, że Raetia i Kathreinbank (za pośrednictwem swojej jednostki założycielskiej) prowadzą działalność na pokrewnym rynku (Raetia jest fundacją, a Kathreinbank świadczy usługi na rzecz fundacji (motyw 25), co stanowi rynek wyższego szczebla), a zatem można je uznać za przedsiębiorstwa powiązane. Ponadto należy podkreślić, że powiązane spółki holdingowe, które kontrolują spółkę zależną prowadzącą działalność na tym samym rynku właściwym lub na rynkach pokrewnych co beneficjent lub są z taką spółką powiązane, same są co do zasady uznawane za prowadzące swoją działalność lub część swojej działalności na tym rynku. Wynika to z faktu, że pojęcie powiązań z konieczności wiąże się z brakiem pełnej autonomii spółki zależnej względem powiązanej spółki holdingowej, w związku z czym sama spółka holdingowa uczestniczy w określaniu lub przynajmniej zatwierdzaniu strategii i innych aspektów polityki handlowej spółki zależnej bezpośrednio obecnej na rynku. Wynika to z orzecznictwa Trybunału dotyczącego pojęcia jednego podmiotu gospodarczego⁽⁵⁴⁾, które stanowi główną przesłankę logiczną art. 3 ust. 3 akapit czwarty ASME. Ponadto w grupie zazwyczaj występuje podział zadań między poszczególne podmioty. Jedna jednostka może zajmować się wyłącznie produkcją towarów, inna ich sprzedażą, a trzecia pełnić funkcję podmiotu zarządzającego. Wszystkie one mają funkcjonalny związek z rynkiem właściwym. Wszystkie te podmioty są zatem objęte sformułowaniem „jeżeli prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych”. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że grupa przedsiębiorstw powiązanych (RZB, Raetia, Valluga, Gafluna, Abalon AT i Abalon DE) prowadziła swoją działalność lub część swojej działalności na tym samym rynku właściwym lub rynkach pokrewnych w momencie udzielenia gwarancji.
- (132) Komisja stwierdza, że w momencie udzielenia dwóch gwarancji Raetia, Valluga i Gafluna były powiązane z Kathreinbankiem, a zatem z RZB.

4.1.2.4. Wnioski

- (133) Przy ocenie statusu MŚP przedsiębiorstwa, do jego własnych danych dodaje się 100 % danych każdego przedsiębiorstwa powiązanego⁽⁵⁵⁾. Ponieważ Abalon DE był powiązany z Gafluną (sekcja 4.1.2.1), która była powiązana z Abalon AT, Vallugą i Raetią (sekcja 4.1.2.2), podczas gdy ta ostatnia była powiązana z RZB (motyw 121), RZB należy uwzględnić przy ocenie statusu Abalon DE jako MŚP.
- (134) Biorąc pod uwagę, że RZB nie był MŚP w momencie udzielenia dwóch gwarancji, powiązane z nim przedsiębiorstwa, w szczególności Abalon DE, również nie były w tym czasie MŚP.

⁽⁵⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2014 r., HaTeFo/Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 34.

⁽⁵⁵⁾ Art. 6 ust. 2 i 3 ASME, zob. motyw 104.

4.1.2.5. Abalon DE nie boryka się z utrudnieniami typowymi dla MŚP

- (135) Oprócz wyżej wymienionych powiązań Komisja w swojej ocenie statusu Abalon DE jako MŚP w 2006 r. zbadała, czy przedsiębiorstwo to borykało się z utrudnieniami typowymi dla MŚP. Środki przeznaczone dla MŚP powinny rzeczywiście przysparzać korzyści przedsiębiorstwom, dla których rozmiar stanowi utrudnienie, a nie przedsiębiorstwom należącym do dużej grupy, które mają w związku z tym dostęp do środków i wsparcia, jakimi nie dysponują ich konkurenci o porównywalnej wielkości (motyw 97). Wynika z tego również, że w celu zapewnienia, aby tylko rzeczywiście niezależne MŚP korzystały z korzyści związanych z ich statusem, powinien istnieć sposób na wyeliminowanie konstrukcji prawnych składających się z MŚP tworzących grupę gospodarczą, której potencjał przewyższa siłę ekonomiczną takiego MŚP. Należy również zapewnić, aby definicja MŚP nie była obchodzona z przyczyn formalnych⁽⁵⁶⁾. Jeżeli przedsiębiorstwo w rzeczywistości nie boryka się z utrudnieniami typowymi dla MŚP, Komisja może odmówić przyznania zwiększonej pomocy⁽⁵⁷⁾. Pomimo domniemanego faktu, że Raetia była niezależna od RZB (motyw 123), Abalon DE nie był niezależnym MŚP. Ze względu na wyżej wymienione istotne powiązania z grupą Raetia oraz z RZB – instytucją finansową istotną na rynku – Komisja uważa, że Abalon DE w rzeczywistości nie ucierpiało z powodu utrudnień, które byłyby typowe dla MŚP, takich jak problemy z dostępem do finansowania.
- (136) Świadczy o tym fakt, że RZB zapewnił 50 % kredytu inwestycyjnego i kredytu w rachunku bieżącym dla Abalon DE (zob. motyw 20). Komisja zauważa również, że spółka dominująca Abalon DE – Gafluna otrzymała pośrednio *quasi*-kapitał własny od RZB. W trakcie dochodzenia RBI, prawny następca RZB, wskazał (motyw 88), że w latach 2003 i 2007, w celu pozyskania kapitału, Gafluna wyemitowała udziały bez prawa głosu o wartości 4,99 mln EUR, które zostały w całości nabyte przez Abies, spółkę pośrednio należącą w 100 % do RZB. Abies otrzymała dotację pośrednią (*indirekter Gesellschafterzuschuss*) od RZB na sfinansowanie tego nabycia. Ten znaczny zastrzyk *quasi*-kapitału własnego w wysokości 4,99 mln EUR na rzecz Gafluny pokazuje, że Gafluna i podmioty z nią powiązane nie napotykały typowych utrudnień dla MŚP w zakresie dostępu do kapitału.

4.1.3. Wnioski dotyczące statusu MŚP

- (137) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że Abalon DE nie można uznać za MŚP w momencie udzielenia dwóch gwarancji w 2006 r.

4.2. Istnienie pomocy

- (138) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów; jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”. W związku z tym, aby środek został uznany za pomoc państwa w rozumieniu wyżej wymienionego artykułu TFUE, muszą zostać spełnione wszystkie następujące warunki: (i) środek można przypisać państwu i musi on być finansowany z zasobów państwowych; (ii) musi on przynosić korzyść beneficjentowi środka; (iii) korzyść ta musi być selektywna; oraz (iv) środek musi zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

4.2.1. Finansowanie ze środków państwa i przypisanie odpowiedzialności państwu

- (139) Dwie gwarancje zostały udzielone przez Investitionsbank Hessen w imieniu Ministerstwa Finansów Hesji. Można je zatem bezpośrednio przypisać państwu.
- (140) Opierają się one na budżecie państwa, a zatem wiążą się z wykorzystaniem zasobów państwowych (motyw 18).

4.2.2. Przedsiębiorstwo

- (141) Abalon DE kwalifikuje się jako przedsiębiorstwo, ponieważ prowadzi działalność gospodarczą. Przetwarza produkty leśne i sprzedaje produkty przetworzone na właściwych rynkach produktowych za wynagrodzeniem (motyw 23).

⁽⁵⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2014 r., Włochy/Komisja, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, pkt 50.

⁽⁵⁷⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2014 r., Włochy/Komisja, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, pkt 54.

4.2.3. Korzyść

- (142) Jako korzyść rozumie się każdą korzyść gospodarczą, jakiej przedsiębiorstwo nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych, tzn. bez interwencji państwa. Kredytobiorca, który zaciągnął kredyt gwarantowany przez organy publiczne państwa członkowskiego, uzyskuje zwykle korzyść ze względu na to, że ponoszone przez niego koszty finansowe są niższe niż te, które poniósłby, gdyby musiał uzyskać to samo finansowanie i tę samą gwarancję po cenach rynkowych ⁽⁵⁸⁾.
- (143) W zasadzie uznaje się, że element pomocy to różnica pomiędzy właściwą ceną rynkową gwarancji udzielonej a faktyczną ceną zapłaconą za ten środek ⁽⁵⁹⁾.

4.2.3.1. Zasady obliczania ekwiwalentu pomocy gwarancji

- (144) Pomoc w formie gwarancji państwowych jest udzielana w momencie udzielenia gwarancji, a nie w momencie, w którym gwarancja zostanie powołana lub w momencie dokonywania płatności na podstawie gwarancji ⁽⁶⁰⁾. W związku z tym momentem właściwym dla oceny środków jest moment udzielenia gwarancji w grudniu 2006 r. (motyw 18).
- (145) Aby ustalić, czy dwie przedmiotowe gwarancje przynoszą korzyść Abalon DE, Komisja musi oprzeć się na metodach i zasadach umożliwiających jak najdokładniejsze obliczenie rzeczywistej wartości rynkowej gwarancji. Obecnie są one określone w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2008 r. Mimo że obwieszczenie w sprawie gwarancji z 2000 r. miało zastosowanie w dniu przyznania gwarancji, zostało ono zastąpione obwieszczeniem w sprawie gwarancji z 2008 r., które ustanawia bardziej udoskonaloną politykę obliczania elementu pomocy w gwarancjach w celu lepszego odzwierciedlenia realiów rynkowych. Jako że pojęcie pomocy jest pojęciem obiektywnym, które należy ocenić jak najdokładniej, do oceny, czy dwie przedmiotowe gwarancje przynoszą korzyść Abalon DE. Komisja wykorzystuje obwieszczenie w sprawie gwarancji z 2008 r.
- (146) Zgodnie z pkt 3.2 lit. d) obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r., „aby określić odpowiednią cenę rynkową, pod uwagę należy wziąć charakterystykę gwarancji i objętego nią kredytu; obejmuje ona: kwotę i czas realizacji transakcji, zabezpieczenie udzielone przez kredytobiorcę i inne doświadczenia wpływające na ocenę wskaźnika spłaty, prawdopodobieństwo braku spłaty przez kredytobiorcę ze względu na jego sytuację finansową, sektor działalności i perspektywy, a także inne warunki ekonomiczne. Analiza ta powinna w szczególności umożliwiać klasyfikację kredytobiorcy na podstawie ratingu ryzyka. Taką klasyfikację może przedstawić agencja ratingowa o międzynarodowej renomie lub może to być rating wewnętrzny stosowany przez bank udzielający kredytu objętego gwarancją. [...] Aby ocenić rynkowy charakter stawki, państwo członkowskie może dokonać porównania cen płaconych na rynku przez przedsiębiorstwa posiadające podobny rating”.
- (147) W pkt 4.2 akapit pierwszy obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r. przedstawiono trzy różne metody określania elementu pomocy w gwarancjach indywidualnych, takie jak przedmiotowe gwarancje. Co do zasady należy zastosować pierwszą metodę, zgodnie z którą ekwiwalent dotacji gotówkowych należy obliczać jako „różnicę pomiędzy ceną rynkową gwarancji a faktyczną ceną zapłaconą” („pierwsza metoda przewidziana w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2008 r.”).
- (148) W trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja zwróciła się do Niemiec o udzielenie informacji dotyczących obliczenia ekwiwalentu dotacji brutto pomocy zawartej w przedmiotowych gwarancjach przy użyciu pierwszej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2008 r., ale władze niemieckie uznały, że przekazanie tych informacji jest niemożliwe (motywy 16, 91 i 92). Komisja uważa jednak, że jest w stanie zastosować pierwszą metodę przewidzianą w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2008 r., ponieważ rynek zapewnia gwarancje dla danego rodzaju transakcji.

⁽⁵⁸⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 kwietnia 2014 r., Francja/Komisja, C-559/12 P, ECLI:EU:C:2014:217, pkt 96; wyrok Sądu z dnia 12 marca 2020 r., Valencia Club de Fútbol/Komisja, T-732/16, ECLI:EU:T:2020:98, pkt 121.

⁽⁵⁹⁾ Zob. pkt 4.1 akapit pierwszy obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r.

⁽⁶⁰⁾ Pkt 2.1 obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r.

- (149) W celu określenia ceny rynkowej i obliczenia kwoty pomocy Komisja porównuje cenę faktycznie zapłaconą z ceną zapłaconą w porównywalnych transakcjach rynkowych przez samo Abalon DE albo przez porównywalne przedsiębiorstwa. Z uwagi na fakt, że nie ma dostępnych danych dotyczących Abalon DE, poniżej Komisja analizuje: (i) które przedsiębiorstwa są porównywalne z Abalon DE (sekcja 4.2.3.2), (ii) cenę rynkową przedmiotowych gwarancji (sekcja 4.2.3.3) oraz (iii) wynikającą z tego kwotę pomocy (sekcja 4.2.3.4).

4.2.3.2. Porównanie z przedsiębiorstwami o podobnym współczynniku niewykonania zobowiązań i ratingu

- (150) Głównym elementem decydującym o tym, które przedsiębiorstwa są porównywalne z Abalon DE, jest ich prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Gdy banki udzielają kredytu przedsiębiorstwu, przypisują kredytobiorcy współczynnik niewykonania zobowiązania (prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania), odzwierciedlając indywidualną ocenę ryzyka. Banki przeprowadzają kompleksową ocenę ryzyka, uwzględniając, zgodnie z ich wewnętrznym systemem ratingowym, szczególne kryteria dotyczące rentowności przedsiębiorstwa oraz ocenę rynku produktowego i sektora działalności.
- (151) Należy zatem ocenić współczynniki niewykonania zobowiązania przez Abalon DE i ich wiarygodność.
- (152) Trzy banki udzieliły kredytów bazowych i przypisały Abalon DE różne wskaźniki niewypłacalności (prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania), a mianowicie KSK (współczynnik niewykonania zobowiązania na poziomie 2 %), Helaba (współczynnik niewykonania zobowiązania na poziomie 1,32 %) i RZB (współczynnik niewykonania zobowiązania na poziomie 0,832 %) (zob. motywy 19).
- (153) Ogólnie rzecz biorąc, ponieważ współczynniki opierają się na indywidualnej ocenie ryzyka, właściwe wydaje się uwzględnienie poszczególnych współczynników przyznanych przedsiębiorstwu i uśrednienie ich w celu odpowiedniego odzwierciedlenia rzeczywistości rynkowej. Jeżeli jednak rating nie jest wiarygodny, nieporównywalny lub nieobiektywny, nie należy go uwzględniać przy obliczaniu średniej.
- (154) W przedmiotowej sprawie Komisja uważa, że poszczególne ratingi przedstawione przez trzy banki mają bezpośrednie zastosowanie do Abalon DE (zostały one obliczone przez banki na podstawie informacji dotyczących spółki przekazanych przez Abalon DE, a trzy banki były zaangażowane w udzielenie kredytów bazowych Abalon DE). Komisja uważa jednak, że rating RZB nie jest wystarczająco obiektywny i wiarygodny, aby można było na nim polegać, ze względu na powiązania między RZB a ocenianym przedsiębiorstwem Abalon DE.
- (155) W związku z tym Komisja opiera swoją ocenę wyłącznie na średnich współczynnikach niewykonania zobowiązania określonych przez KSK i Helabę, tj. 1,66 % (średnia 2 % i 1,32 %) ⁽⁶¹⁾. Na podstawie tego średniego współczynnika niewykonania zobowiązania jakość kredytowa (rating) Abalon DE w 2006 r. mieści się w przedziale „Ba2”/„Ba3” w skali ratingowej Moody's ⁽⁶²⁾, odpowiadającym zakresowi „BB”/„BB-” w skali ratingowej S&P ⁽⁶³⁾.

4.2.3.3. Cena rynkowa gwarancji

- (156) Informacje na temat premii gwarancyjnych pobieranych od przedsiębiorstw o ratingu podobnym do ratingu Abalon nie są dostępne.
- (157) Komisja jest jednak w stanie ustalić cenę rynkową, opierając się na swapach ryzyka kredytowego (CDS) będących przedmiotem obrotu. Komisja uważa, że swapy ryzyka kredytowego są odpowiednimi i istotnymi wskaźnikami zastępczymi, ponieważ odzwierciedlają cenę rynkową ryzyka niewykonania zobowiązania przez przedsiębiorstwo ⁽⁶⁴⁾.

⁽⁶¹⁾ Utrzymanie średniej z trzech współczynników niewykonania zobowiązania (w tym 0,832 % podanych przez RZB) nie zmieniłoby wyniku. Średnia wynosiłaby 1,38 %, co mieści się w tym samym przedziale „Ba2”/„Ba3” w skali ratingowej Moody's.

⁽⁶²⁾ Zob. pierwsza kolumna (prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania w ciągu jednego roku) załącznika 26 specjalnego komentarza Moody's „Corporate Default and Recovery Rates, 1920–2006”, luty 2007 r. (Ba2: 0,856; Ba3: 1,929) (<https://www.moody.com/sites/products/DefaultResearch/2006400000429618.pdf>).

⁽⁶³⁾ https://www.researchgate.net/figure/Moody's-and-S-P-alphanumeric-ratings-conversion-into-numeric-values_tbl1_23722339.

⁽⁶⁴⁾ Zob. Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. C 262 z 19.7.2016, s. 1, pkt 111). Swapy ryzyka kredytowego są instrumentami finansowymi ubezpieczającymi kredytodawcę (lub dowolną osobę trzecią, która nabyła ochronę) od ryzyka niewykonania zobowiązania przez podmiot referencyjny (tutaj kredytobiorcę), takie jak gwarancje kredytowe. Cena zapłacona za ochronę przed ryzykiem nazywana jest „premią gwarancyjną” w przypadku gwarancji kredytowej i „rynkowym spreadem kredytowym” w przypadku swapu ryzyka kredytowego będącego przedmiotem obrotu. Obie ceny zależą głównie od ryzyka niewykonania zobowiązania przez podmiot referencyjny (kredytobiorcę) i w związku z tym można je uznać za wskaźniki zastępcze cen dla tego samego rodzaju ryzyka, tj. ryzyka niewykonania zobowiązania.

- (158) Biorąc pod uwagę rating Abalon DE, odpowiednim rynkowym poziomem odniesienia jest Europejski indeks kredytowych instrumentów pochodnych iTraxx Crossover („indeks iTraxx crossover”): indeks iTraxx crossover rzeczywiście składa się z maksymalnie 75 europejskich przedsiębiorstw o średnim ratingu „BB” w odpowiednim terminie ⁽⁶⁵⁾ i poziomie zabezpieczenia odpowiadającym poziomowi Abalon DE ⁽⁶⁶⁾. Rynkowy spread kredytowy (wskaźnik zastępczy rynkowej premii gwarancyjnej) ⁽⁶⁷⁾ indeksu iTraxx crossover na dzień 29 grudnia 2006 r. wynosi 2,19 % dla kredytu obrotowego (średni ważony okres trwania gwarancji bliski 5 lat) i 2,66 % dla kredytu inwestycyjnego (średni ważony okres trwania gwarancji wynoszący od 5 lat do 10 lat w wyniku liniowej amortyzacji).

4.2.3.4. Wynikające kwoty pomocy

- (159) Na podstawie powyższego Komisja oblicza ekwiwalent dotacji brutto pomocy zawartej w gwarancjach, stosując pierwszą metodę przewidzianą w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2008 r. Uwzględnia on następujące warunki wynikające z dokumentów gwarancyjnych i kredytowych:

a) Kredyt inwestycyjny (*Investitionskredit*):

- (i) kwota kredytu w wysokości 19,5 mln EUR, okres spłaty 10 lat;
- (ii) spłata kredytu w ratach półrocznych począwszy od 2010 r.: w 2010 r. dwie półroczne raty w wysokości 500 000 EUR, w latach 2011 i 2012 cztery półroczne raty w wysokości 1,25 mln EUR, w 2013 r. dwie półroczne raty w wysokości 1,5 mln EUR, w latach 2014, 2015 i 2016 sześć półrocznych rat w wysokości 1,75 mln EUR, w tym ostatnia rata w wysokości 1,75 mln EUR, która miała być należna 31.12.2016 r.;
- (iii) 70 % kwoty kredytu objętego gwarancją publiczną, tj. 13,65 mln EUR do 2010 r.;
- (iv) począwszy od 2010 r. zakres gwarancji był zmniejszany co pół roku: w 2010 r. o 350 000 EUR, w latach 2011 i 2012 o 875 000 EUR, w 2013 r. o 1,05 mln EUR, a od 2014 r. o 1,225 mln EUR;

b) kredyt obrotowy (*Betriebsmittelkredit*):

- (i) kwota kredytu do 10 mln EUR, brak określonego terminu spłaty (wypowiedzenie poprzez anulowanie), spłata kredytu po wypowiedzeniu;
- (ii) do 50 % kwoty kredytu objętego gwarancją publiczną ograniczoną w czasie do dnia 31 grudnia 2012 r., tj. do 5 mln EUR;
- (iii) zakres gwarancji zmniejsza się stopniowo z upływem czasu. W dniu 31.12.2009 r. o 500 000 EUR; w dniu 31.12.2010 r. o 1 mln EUR; w dniu 31.12.2011 r. – o 1,5 mln EUR, a w dniu 31.12.2012 r. – o 2 mln EUR;

c) w obydwu wskazanych powyżej sprawach:

- (i) Abalon DE płaci roczną premię gwarancyjną w wysokości 1 % od niespłaconych kwot gwarantowanych;
- (ii) w celu obliczenia ekwiwalentu dotacji brutto pomocy zawartej w gwarancjach przepływy pieniężne muszą zostać zdyskontowane do dnia przyznania pomocy w grudniu 2006 r. W tym celu stosuje się stopę 5,36 % na podstawie stopy referencyjnej obowiązującej w Niemczech w grudniu 2006 r. ⁽⁶⁸⁾, powiększonej o 100 punktów bazowych zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych („komunikat w sprawie stóp referencyjnych”) ⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁵⁾ Zob. wykres 20 w Biuletynie Kwartalnym Banku Anglii za III kwartał 2007 r. (tom 47, nr 3, <https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/quarterly-bulletin/2007/quarterly-bulletin-2007-q3.pdf>).

⁽⁶⁶⁾ Zabezpieczenia udzielone przez Abalon DE (zabezpieczenie, korzystanie z maszyn i nieruchomości) są standardowe pod względem maksymalnych kwot podlegających zwrotowi. Odpowiada to wykorzystaniu indeksu iTraxx crossover, który zakłada 40-procentowy wskaźnik odzysku (tj. 60-procentową stratę z tytułu niewykonania zobowiązania), co jest zgodne z obserwacjami rynkowymi dotyczącymi kredytów zabezpieczonych standardowymi zabezpieczeniami.

⁽⁶⁷⁾ Zob. przypis 64.

⁽⁶⁸⁾ Zob. stopy referencyjne/dyskontowe i stopy odzysku dla 25 państw członkowskich UE w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 grudnia 2006 r.: 4,36 dla Niemiec w okresie od 1.12.2006 r. do 31.12.2006 r., https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/ff0d1fd3-2fda-42c1-9980-42501a62c026_en?filename=reference_rates_eu25_en.pdf.

⁽⁶⁹⁾ Komunikat Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6).

- (160) Jak zauważono w motywie 158, premia gwarancyjna wyniosłaby 2,19 % w przypadku kredytu obrotowego i 2,66 % w przypadku kredytu inwestycyjnego. Wartość tę należy porównać z roczną opłatą w wysokości 1 % od pozostających do spłaty kwot gwarantowanych (zob. motyw 159 lit. c) ppkt (i)), faktycznie uiszczaną przez Abalon DE.
- (161) Na podstawie tego porównania i przy zastosowaniu mającej zastosowanie stopy dyskontowej (zob. motyw 159 lit. c) ppkt (ii)) ekwiwalent dotacji brutto pomocy zawartej w gwarancji kredytu inwestycyjnego wynosi 1 380 705 EUR, a ekwiwalent dotacji brutto pomocy zawartej w gwarancji na kredyt obrotowy wynosi 129 134 EUR, a zatem całkowita kwota pomocy wynosi 1 509 839 EUR.

4.2.3.5. Możliwość zastosowania innych metod w celu ustalenia korzyści

4.2.3.5.1. Stosowanie podejścia opartego na „bezpiecznej stawce” zgodnie z obwieszczeniem w sprawie gwarancji z 2008 r.

- (162) Pollmeier stwierdził, że Abalon DE jest nowo utworzonym przedsiębiorstwem bez historii kredytowej, w odniesieniu do którego zastosowano podejście „bezpiecznej stawki” (3,8 %) zgodnie z pkt 3.3 obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2008 r. (motyw 43). Zgodnie z tym podejściem, jeżeli kredytobiorcą jest MŚP, Komisja może zaakceptować zwykłą ocenę, czy gwarancja kredytowa wiąże się z pomocą, czy też nie.

- (163) Komisja zauważa jednak, że Abalon DE nie jest MŚP, w związku z czym metoda ta nie ma zastosowania.

4.2.3.5.2. Zastosowanie innej obiektywnie uzasadnionej i ogólnie przyjętej metody, tj. trzeciej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r.

- (164) Pkt 3.2 akapit pierwszy obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r. stanowi, że równowartość dotacji gotówkowej w danym roku może zostać obliczona następująco:

- a) w ten sam sposób, jak równowartość dotacji dla kredytu preferencyjnego, przy czym subsydlum odsetkowe wyrażone będzie różnicą pomiędzy rynkową stopą procentową a stopą uzyskaną dzięki gwarancji państwowej po odjęciu wszelkich opłaconych premii („pierwsza metoda przewidziana w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r.”);
- b) przyjęta jako różnica pomiędzy (i) gwarantowaną kwotą zobowiązania, pomnożoną przez czynnik ryzyka (prawdopodobieństwo niewypłacalności) a (ii) wszelkimi opłaconymi premiami, tj. (gwarantowana suma × ryzyko) - premia („druga metoda przewidziana w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r.”);
- c) wyliczona według jakiegokolwiek innej obiektywnie uzasadnionej oraz ogólnie przyjętej metody („trzecia metoda przewidziana w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r.”).

- (165) Zgodnie z pkt 3.2 akapit drugi obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r. dla gwarancji indywidualnych metoda pierwsza powinna być co do zasady standardową metodą kalkulacji, zaś dla programów gwarancyjnych – metoda druga.

- (166) W swoich uwagach dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania Niemcy zasugerowały, że nadal ma zastosowanie podejście oparte na stawce zryczałtowanej w wysokości 0,5 % (zob. motywy 58–60), ponieważ można je uzasadnić w ramach trzeciej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r.

- (167) Komisja uważa jednak, że w niniejszej sprawie nie można zastosować obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r., ponieważ obwieszczenie w sprawie gwarancji z 2008 r. stanowi bardziej odpowiednie i precyzyjne wytyczne w celu określenia korzyści (motyw 145).

- (168) W każdym razie, biorąc pod uwagę pkt 3.2 akapit drugi obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r., Komisja zauważa, że trzecia metoda przewidziana w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r. ma charakter przepisu ogólnego (*Auffangtatbestand*), który miałby zastosowanie tylko wtedy, gdy inne metody obliczania nie są uzasadnione, wykonalne i odpowiednie w konkretnym przypadku. W tym kontekście Komisja zauważa, że w odniesieniu do gwarancji *ad hoc*, o których mowa w tym przypadku, pkt 3.2 akapit drugi obwieszczenia w sprawie gwarancji z 2000 r. wymaga zastosowania pierwszej metody przewidzianej w tym obwieszczeniu. Ta pierwsza metoda, która opiera się bezpośrednio na porównaniu z danymi rynkowymi, może lepiej odzwierciedlać rzeczywistość rynkową niż zwykle podejście oparte na stawce zryczałtowanej w ramach trzeciej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r. W tym względzie należy zauważyć, że w wyroku z 2015 r. ⁽⁷⁰⁾ Sąd zauważył również, iż przyjęcie przez Komisję praktyki stosowania stawki 0,5 % miało „charakter tymczasowy” oraz że „zbadanie sytuacji było przewidziane”, w szczególności w następstwie „bardziej ścisłego zdefiniowania intensywności pomocy na podstawie dodatkowych analiz”, co potwierdza, że ta ostatnia metoda była już wówczas uważana za niewystarczająco odzwierciedlającą realia rynkowe. Z tego dodatkowego powodu nie należy zatem stosować w tym przypadku trzeciej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r.

4.2.3.5.3. Zastosowanie pierwszej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r.

- (169) W decyzji o wszczęciu postępowania ⁽⁷¹⁾ Komisja rozważyła możliwość zastosowania pierwszej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r. Potrzebne do tego byłyby np. dane do określenia rynkowej stopy procentowej. W motywie 32 tej decyzji Komisja wezwała Niemcy do przedstawienia informacji wymaganych do zastosowania tej metody. Po tym wyraźnym wezwaniu zawartym w decyzji o wszczęciu postępowania Niemcy nie przedstawiły jednak tych informacji ani na etapie badania wstępnego ⁽⁷²⁾, ani na późniejszym etapie formalnego postępowania wyjaśniającego ⁽⁷³⁾. W trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja zwróciła się również do Niemiec o udzielenie informacji dotyczących obliczenia ekwiwalentu dotacji brutto przedmiotowych gwarancji przy użyciu pierwszej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r., ale władze niemieckie uznały (zasadniczo), że obliczenie tej kwoty jest niemożliwe (motywy 16, 91 i 92).
- (170) Komisja uważa jednak, że co do zasady należy zastosować pierwszą metodę przewidzianą w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2008 r. (motyw 147). Ponadto, biorąc pod uwagę brak wymaganych informacji na temat referencyjnych rynkowych stóp procentowych, Komisja zauważa, że bezpośrednie zastosowanie pierwszej metody przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r. nie jest możliwe. Pośrednim sposobem byłoby ustalenie rynkowych wskaźników zastępczych stóp procentowych kredytu, z wykorzystaniem komunikatu w sprawie stóp referencyjnych. Takie podejście byłoby jednak znacznie mniej precyzyjne i mniej istotne ze względu na zastosowanie szerokich kategorii ryzyka kredytowego określonych w komunikacie w sprawie stóp referencyjnych. Pierwsza metoda przewidziana w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2008 r. ma zatem większe znaczenie gospodarcze, ponieważ można stosować bezpośrednio wskaźniki zastępcze rynku.

4.2.4. Selektyność

- (171) Dwie gwarancje *ad hoc* zostały udzielone wyłącznie Abalon DE, a zatem mają charakter selektywny. Niemcy nie zakwestionowały wymienionych stwierdzeń. Jak stwierdził Trybunał Sprawiedliwości, w przypadku pomocy indywidualnej ustalenie istnienia korzyści gospodarczej pozwala w zasadzie domniemywać selektyność danego środka ⁽⁷⁴⁾. Dzieje się tak niezależnie od tego, czy na właściwych rynkach istnieją podmioty gospodarcze, które znajdują się w porównywalnej sytuacji.

⁽⁷⁰⁾ Wyrok z 2015 r., pkt 174.

⁽⁷¹⁾ Motyw 32 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁷²⁾ W piśmie z dnia 28 maja 2015 r. Niemcy wyraźnie odwołują się do drugiej metody obliczania przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r., a nie do pierwszej metody obliczania przewidzianej w tym obwieszczeniu, jako alternatywę dla sugerowanej metody zryczałtowanej w wysokości 0,5 %.

⁽⁷³⁾ W piśmie z dnia 27 marca 2017 r. Niemcy skoncentrowały swoją argumentację na sugerowanej metodzie stawki zryczałtowanej w wysokości 0,5 %, która zdaniem Niemiec mogłaby być również stosowana w ramach trzeciej metody obliczania przewidzianej w obwieszczeniu w sprawie gwarancji z 2000 r. Niemcy nie przedstawiły dodatkowych informacji na temat ewentualnego zastosowania pierwszej metody obliczania przewidzianej w tym obwieszczeniu.

⁽⁷⁴⁾ Zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 4 czerwca 2015 r., Komisja/MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, pkt 60.

4.2.5. Zakłócenie konkurencji

- (172) Gwarancje poprawiają pozycję konkurencyjną Abalon DE w porównaniu z jej konkurentami, którzy nie korzystają z takich gwarancji. Abalon DE działa na rynku, na którym panuje konkurencja (o czym świadczy w szczególności skarga złożona przez Pollmeier). W ten sposób gwarancje zakłócają lub grożą zakłóceniem konkurencji.

4.2.6. Wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi

- (173) Komisja odrzuca argument Niemiec (zob. motyw 41), że dwie przedmiotowe gwarancje mają charakter wyłącznie lokalny. Nawet jeśli, jak sugerują Niemcy, surowiec jest pozyskiwany głównie ze źródeł lokalnych, Abalon DE wykorzystuje ten surowiec do produkcji produktów z drewna bukowego, które sprzedaje i dystrybuuje na całym świecie (zob. motyw 23). W związku z tym przetworzone produkty leśne wytwarzane przez Abalon DE (oraz produkty pochodzące od jej konkurenta Pollmeier) podlegają wymianie handlowej między państwami członkowskimi, a zatem wsparcie dla Abalon DE może zatem wpływać na handel między państwami członkowskimi.
- (174) Z uwagi na fakt, że uznaje się, iż pomoc *de minimis* nie wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi ⁽⁷⁵⁾, Komisja sprawdziła, czy i w jakim zakresie gwarancje mogą wchodzić w zakres odpowiednich przepisów *de minimis*.
- (175) Jak stwierdziła już Komisja w decyzji o wszczęciu postępowania (zob. motyw 28), objęte kontrolą gwarancje nie kwalifikują się jako pomoc *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2013 r., ponieważ nie są spełnione wymogi w zakresie przejrzystości (zob. motywy 25 i nast. decyzji o wszczęciu postępowania).
- (176) Komisja oceniła zatem, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami przejściowymi, czy gwarancje kwalifikowałyby się jako pomoc *de minimis* na mocy rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r., które miało zastosowanie w 2006 r. i które w art. 2 ust. 2 ustanawia próg *de minimis* w wysokości 100 000 EUR ⁽⁷⁶⁾. Kwoty pomocy dla dwóch gwarancji (zob. motyw 161) przekraczają ten próg, zarówno indywidualnie, jak i łącznie, i w związku z tym nie kwalifikują się jako pomoc *de minimis*.
- (177) Komisja stwierdza zatem, że te dwie gwarancje mogą mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

4.2.7. Wniosek dotyczący istnienia pomocy

- (178) W świetle elementów przedstawionych w sekcji 4.2 Komisja stwierdza, że zarówno gwarancja kredytu inwestycyjnego, jak i gwarancja kredytu obrotowego stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

4.3. Zgodność dwóch gwarancji z prawem

- (179) Dwie gwarancje nie stanowią istniejącej pomocy w rozumieniu art. 1 lit. b) rozporządzenia proceduralnego ⁽⁷⁷⁾. Zostały one zgłoszone przez Niemcy ⁽⁷⁸⁾, ale wdrożone bez uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję. W związku z tym Komisja musi ocenić, czy dwie gwarancje należy traktować jako „pomoc niezgodną z prawem” wprowadzoną w życie z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE ⁽⁷⁹⁾, czy też zostały one wyłączone – ewentualnie z mocą wsteczną – z obowiązku zgłoszenia na mocy odpowiedniego wyłączenia grupowego (a zatem również zgodne z rynkiem wewnętrznym).

⁽⁷⁵⁾ Zob. motyw 3 rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2013 r., zob. również motyw 5 rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r.

⁽⁷⁶⁾ Art. 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* z 2001 r. stanowi, co następuje: „Ogólna kwota pomocy *de minimis* przyznana jakimkolwiek przedsiębiorstwu nie przekracza 100 000 EUR w jakimkolwiek okresie trzech lat. Pułap ten stosuje się bez względu na formę pomocy i jej cel”.

⁽⁷⁷⁾ W przeciwieństwie do dotacji na inwestycje regionalne (która stanowiła część większego pakietu pomocy, zob. motyw 18), dwie gwarancje nie zostały przyznane w ramach zatwierdzonego, a zatem istniejącego programu pomocy, zob. motywy 44 i nast. decyzji z 2008 r.

⁽⁷⁸⁾ Nie istniały one przed wejściem w życie TFUE i nie uznaje się ich za istniejącą pomoc zgodnie z art. 17 rozporządzenia proceduralnego.

⁽⁷⁹⁾ Zob. art. 1 lit. f) rozporządzenia proceduralnego.

4.3.1. *Brak wyłączenia z mocą wsteczną (i zgodność z rynkiem wewnętrznym) na podstawie GBER z 2014 r.*

- (180) Zgodnie z art. 58 ust. 1 GBER z 2014 r. ma zastosowanie do pomocy indywidualnej przyznanej przed jego wejściem w życie, jeżeli pomoc spełnia wszystkie odpowiednie warunki określone w tym rozporządzeniu, z wyjątkiem art. 9 (publikacja i informacje). Ponieważ GBER z 2014 r. weszło w życie w dniu 1 lipca 2014 r., dwie gwarancje mogły co do zasady zostać wyłączone na mocy GBER z 2014 r. z mocą wsteczną.
- (181) Jak już jednak określono w decyzji o wszczęciu postępowania, wymóg przejrzystości określony w art. 5 ust. 1 GBER z 2014 r. ogranicza jego stosowanie „jedynie do pomocy, w przypadku której możliwe jest wcześniejsze dokładne obliczenie ekwiwalentu dotacji brutto bez konieczności przeprowadzania oceny ryzyka (»pomoc przejrzysta«)”. Art. 5 ust. 2 lit. c) GBER z 2014 r. stanowi, że pomoc w formie gwarancji uznaje się za przejrzystą, jeżeli ekwiwalent dotacji brutto obliczono na podstawie „bezpiecznej stawki” określonych w obwieszczeniu Komisji albo jeżeli przed wprowadzeniem środka metoda obliczania ekwiwalentu dotacji brutto gwarancji została zaakceptowana przez Komisję.
- (182) Pierwsza metoda obliczania ekwiwalentu dotacji brutto gwarancji zgłoszonych przez Niemcy została przyjęta przez Komisję w 2007 r. w decyzji C(2007) 4287 final ⁽⁸⁰⁾, tj. po udzieleniu dwóch gwarancji w dniu 28 grudnia 2006 r. Ekwiwalent dotacji brutto nie został obliczony na podstawie bezpiecznej stawki, ponieważ istnieją one wyłącznie dla MŚP zgodnie z obwieszczeniem w sprawie gwarancji z 2008 r., natomiast obwieszczenie w sprawie gwarancji z 2000 r. nie przewiduje podejścia „bezpiecznej stawki”.
- (183) W związku z tym ani gwarancja kredytu inwestycyjnego, ani gwarancja kredytu obrotowego nie spełniają kryterium przejrzystości. Ponadto gwarancja kredytu obrotowego, która kwalifikuje się jako regionalna pomoc operacyjna, może zostać wyłączona wyłącznie w szczególnych okolicznościach określonych w art. 15 GBER z 2014 r. ⁽⁸¹⁾ Takie szczególne okoliczności nie występują w przedmiotowej sprawie.
- (184) Wyjątek od ogólnego wymogu przejrzystości dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność określony w art. 5 ust. 2 lit. g) GBER z 2014 r. ma zastosowanie tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie warunki określone w art. 22 GBER z 2014 r. Art. 22 ust. 3 lit. b) zezwala na udzielanie przedsiębiorstwom rozpoczynającym działalność gwarancji o prowizjach niezgodnych z warunkami rynkowymi, ale art. 22 ust. 2 stanowi, że kwalifikującymi się przedsiębiorstwami są „małe przedsiębiorstwa nienotowane na giełdzie”, podczas gdy Abalon DE nie kwalifikuje się jako małe przedsiębiorstwo nienotowane na giełdzie (zob. sekcja 4.1). W związku z tym żadna z tych dwóch gwarancji nie może zostać uznana za wyłączonej na mocy retroaktywnego zastosowania art. 22 GBER z 2014 r.
- (185) Komisja stwierdza zatem, że żadna z tych dwóch gwarancji nie może zostać wyłączona z mocą wsteczną z wymogu zgłoszenia na podstawie GBER z 2014 r.
- (186) Zgodnie z art. 58 ust. 2 GBER z 2014 r. wszelka pomoc niewyłączona z wymogu zgłoszenia na podstawie GBER z 2014 r. lub innych wcześniej obowiązujących rozporządzeń przyjętych na mocy art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98 ⁽⁸²⁾ ma być oceniana przez Komisję zgodnie z właściwymi ramami prawnymi, wytycznymi, komunikatami i zawiadomieniami.

⁽⁸⁰⁾ Decyzja Komisji C(2007) 4287 final z dnia 25 września 2007 r. w sprawie pomocy państwa SA.21945 N 197/2007 – Niemcy – Metoda obliczania elementu pomocy w gwarancjach (Dz.U. C 248 z 23.10.2007, s. 3). Decyzja w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności jest publicznie dostępna na następującej stronie internetowej Komisji: <https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.21945>.

⁽⁸¹⁾ Zgodnie z art. 15 GBER z 2014 r. regionalne programy pomocy operacyjnej w regionach najbardziej oddalonych, na obszarach słabo zaludnionych i obszarach bardzo słabo zaludnionych mogą być zgodne z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 ust. 3 TFUE pod pewnymi warunkami. Dwie przedmiotowe gwarancje nie są programami i nie dotyczą regionów najbardziej oddalonych, obszarów słabo zaludnionych ani obszarów bardzo słabo zaludnionych.

⁽⁸²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 994/98 z dnia 7 maja 1998 r. dotyczące stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa (Dz.U. L 142 z 14.5.1998, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1998/994/oj>).

4.3.2. Brak wyłączenia z mocą wsteczną (i zgodność z rynkiem wewnętrznym) na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 ⁽⁸³⁾

- (187) Zgodnie z art. 44 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 800/2008 („GBER z 2008 r.”), które weszło w życie w dniu 29 sierpnia 2008 r., GBER z 2008 r. ma zastosowanie do pomocy indywidualnej przyznanej przed jego wejściem w życie, jeżeli spełnia ona wszystkie warunki określone w tym rozporządzeniu (z wyjątkiem warunków określonych w art. 9 GBER z 2008 r. dotyczącym publikacji i informacji).
- (188) Zgodnie z art. 5 ust. 1 GBER z 2008 r. wyłączenie może jednak dotyczyć wyłącznie pomocy przejrzystej. „Pomoc przejrzysta” oznacza pomoc, w przypadku której można dokładnie obliczyć z wyprzedzeniem ekwiwalent dotacji brutto bez konieczności przeprowadzania oceny ryzyka (zob. art. 2 pkt 6 GBER z 2008 r.). Podobnie jak w przypadku GBER z 2014 r. również art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. c) GBER z 2008 r. przewiduje wymogi dotyczące przejrzystości, które są spełnione, jeżeli „metoda obliczania ekwiwalentu dotacji brutto została zaakceptowana po uprzednim zgłoszeniu [...] lub [...] jeżeli beneficjentem jest małe lub średnie przedsiębiorstwo i ekwiwalent dotacji brutto obliczono na podstawie bezpiecznych stawek [...]”. Jak wspomniano w motywie 182, pierwsza metoda obliczania ekwiwalentu dotacji brutto dwóch gwarancji zgłoszonych przez Niemcy została zaakceptowana dopiero po udzieleniu gwarancji w dniu 28 grudnia 2006 r. Ekwiwalent dotacji brutto nie został obliczony na podstawie bezpiecznej stawki, a Abalon DE nie jest małym ani średnim przedsiębiorstwem (zob. sekcja 4.1).
- (189) W związku z tym ani gwarancja kredytu inwestycyjnego, ani gwarancja kredytu obrotowego nie spełniają kryterium przejrzystości. Ponadto gwarancja kredytu obrotowego, która kwalifikuje się jako regionalna pomoc operacyjna, nie może być wyłączona na podstawie GBER z 2008 r.
- (190) W związku z tym Komisja stwierdza, że żadna z gwarancji nie jest wyłączona z mocą wsteczną na mocy GBER z 2008 r.

4.3.3. Brak wyłączenia z mocą wsteczną (i zgodność z rynkiem wewnętrznym) na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1628/2006 ⁽⁸⁴⁾

- (191) Rozporządzenie (WE) nr 1628/2006 („rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w odniesieniu do pomocy regionalnej”) nie ma zastosowania *ratione temporis* do środków *ad hoc* wprowadzonych w życie przed jego wejściem w życie w dniu 21 listopada 2006 r. Art. 9 rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w odniesieniu do pomocy regionalnej dotyczący „wejścia w życie i okresu obowiązywania” odnosi się jedynie do programów wprowadzonych w życie przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia oraz pomocy przyznanej w ramach tych programów, a nie do pomocy *ad hoc* ani pomocy przyznanej (czy też programów wprowadzonych w życie) po dniu 31 grudnia 2006 r.
- (192) W każdym razie art. 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w odniesieniu do pomocy regionalnej stanowi, że pomoc *ad hoc* jest zgodna ze wspólnym rynkiem i nie podlega obowiązkowi zgłoszenia, pod warunkiem że bezpośrednio spełnia wszystkie warunki tego rozporządzenia. W tym względzie art. 4 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w odniesieniu do pomocy regionalnej stanowi, że pomoc na inwestycje początkowe jest zgodna ze wspólnym rynkiem i wyłączona z obowiązku zgłoszenia, pod warunkiem że pomoc jest przyznawana w regionach kwalifikujących się do pomocy regionalnej zgodnie z mapą pomocy regionalnej zatwierdzoną dla danego państwa członkowskiego na lata 2007–2013, co nie ma miejsca w przypadku powiatu Schwalm-Eder na mającej zastosowanie mapie pomocy regionalnej ⁽⁸⁵⁾.
- (193) Ponadto Komisja przypomina, że rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w odniesieniu do pomocy regionalnej ma zastosowanie wyłącznie do regionalnej pomocy inwestycyjnej i nie stanowi podstawy do wyłączenia regionalnej pomocy operacyjnej, np. gwarancji kredytu obrotowego w przedmiotowej sprawie. W związku z tym Komisja stwierdza, że żadna z gwarancji nie jest wyłączona z mocą wsteczną na mocy rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w odniesieniu do pomocy regionalnej.

⁽⁸³⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz.U. L 214 z 9.8.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/800/oj>).

⁽⁸⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1628/2006 z dnia 24 października 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu w odniesieniu do regionalnej pomocy inwestycyjnej (Dz.U. L 302 z 1.11.2006, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1628/oj>).

⁽⁸⁵⁾ Decyzja Komisji C(2006) 4958 final z dnia 8 listopada 2006 r. w sprawie pomocy państwa N 459/2006 – Niemcy – mapa pomocy regionalnej na lata 2007–2013 (Dz.U. C 295 z 5.12.2006, s. 6).

4.3.4. *Brak wyłączenia z mocą wsteczną (i zgodności) na mocy rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w przypadku MŚP*

- (194) Komisja zauważyła, że żadna z gwarancji nie może być objęta wyłączeniem grupowym na mocy rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w przypadku MŚP, ponieważ rozporządzenie to ma zastosowanie wyłącznie do MŚP (zob. art. 1 ust. 1 tego rozporządzenia). Jak stwierdzono w motywie 137, w 2006 r. Abalon DE nie stanowiło MŚP.
- (195) Ponieważ dwie gwarancje nie zostały wyłączone, nawet z mocą wsteczną, z obowiązku zgłoszenia w ramach jakiegokolwiek wyłączenia grupowego, dwie gwarancje należy traktować jako pomoc niezgodną z prawem.

4.4. **Zgodność z rynkiem wewnętrznym**

- (196) Ponieważ zgodnie z art. 58 ust. 2 GBER z 2014 r. (zob. motyw 186), żadna z gwarancji nie jest z mocą wsteczną wyłączona z obowiązku zgłoszenia, Komisja ma ocenić ich zgodność z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu odpowiednich ram prawnych, wytycznych, komunikatów lub zawiadomień oraz w bezpośrednim stosowaniu Traktatu. Niemcy twierdziły, że dwie gwarancje stanowiły pomoc regionalną mającą na celu rozwój regionalny (motyw 62). Ogólnie rzecz biorąc, Komisja uznaje środek pomocy regionalnej za zgodny z art. 107 ust. 3 TFUE wyłącznie wówczas, gdy pomoc ta przyczynia się do rozwoju regionalnego i spójności. Celem musi być albo promowanie rozwoju gospodarczego obszarów „a”, albo ułatwianie rozwoju obszarów „c”. Dwie gwarancje na rzecz Abalon DE mają na celu promowanie i ułatwianie rozwoju regionalnego powiatu Schwalm-Eder znajdującego się w niekorzystnym położeniu, a także spójności terytorialnej (zob. motyw 17).
- (197) W momencie przyznania dwóch gwarancji powiat Schwalm-Eder był obszarem „c” kwalifikującym się do regionalnej pomocy inwestycyjnej zgodnie z mapą pomocy regionalnej dla Niemiec na lata 2004–2006. Dwie gwarancje można zatem ocenić na podstawie mających zastosowanie wytycznych w sprawie pomocy regionalnej. Z pkt 188 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014–2020 ⁽⁸⁶⁾ wynika, że pomoc regionalna przyznana w sposób niezgodny z prawem przed dniem 1 lipca 2014 r. zostanie oceniona zgodnie z wytycznymi w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 ⁽⁸⁷⁾ („wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej z 2007 r.”). Zgodnie z pkt 105 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 2007 r. „Pomoc regionalna, która została już przyznana [...] przed 2007 r., będzie podlegać ocenie według Wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej z 1998 r.”. Z uwagi na fakt, że dwie przedmiotowe gwarancje zostały udzielone w 2006 r., odpowiednimi wytycznymi do ich oceny są zatem wytyczne w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. w połączeniu z (obowiązującą wówczas) mapą pomocy regionalnej dla Niemiec na lata 2004–2006 ⁽⁸⁸⁾.

4.4.1. *Gwarancja kredytu inwestycyjnego*

- (198) Zgodnie z mapą pomocy regionalnej dla Niemiec na lata 2004–2006 dany region (powiat Schwalm-Eder) kwalifikuje się do pomocy regionalnej zgodnie z (obecnie) art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, przy czym maksymalna intensywność pomocy wynosi 18 % kosztów kwalifikowalnych w przypadku dużych przedsiębiorstw.
- (199) Zgodnie z pkt 4.5 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. maksymalna intensywność pomocy ma zastosowanie do wydatków kwalifikowalnych obejmujących grunty, budynki oraz instalacje/maszyny (sprzęt). W niniejszej sprawie łączna wartość inwestycji wyniosła 26 mln EUR i obejmowała nowoczesne piły, budynki oraz zakup gruntu. Z tej kwoty 21 mln EUR zainwestowano w maszyny i sprzęt w tartaku, 4 mln EUR w roboty budowlane i 1 mln EUR w zakup terenu. Przy zastosowaniu intensywności pomocy wynoszącej 18 % prowadzi to do maksymalnej dopuszczalnej kwoty pomocy regionalnej pomocy inwestycyjnej w wysokości 4,68 mln EUR.

⁽⁸⁶⁾ Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014–2020 (Dz.U. C 209 z 23.7.2013, s. 1).

⁽⁸⁷⁾ Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 (Dz.U. C 54 z 4.3.2006, s. 13).

⁽⁸⁸⁾ Zob. przypis 9.

- (200) Pomoc w wysokości 4,5 mln EUR w odniesieniu do kosztów budowy i sprzętu w wysokości 25 mln EUR została już przyznana w oparciu o wspólny program działania „Poprawa regionalnej struktury gospodarczej” („Gemeinschaftsaufgabe »Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur«”, program N 642/2002 (zob. motyw 12 decyzji z 2008 r.). Pomoc ta została uznana za istniejącą pomoc po jej zgłoszeniu w decyzji z 2008 r.⁽⁸⁹⁾ i ta część decyzji z 2008 r. została podtrzymana przez Sąd w wyroku z 2015 r. (zob. motyw 4), a zatem stanowi istniejącą pomoc. Jako że maksymalna dopuszczalna kwota pomocy na podstawie wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. i mapy pomocy regionalnej dla Niemiec na lata 2004–2006 nie została w pełni wykorzystana w ramach istniejącej regionalnej pomocy inwestycyjnej, niniejszą decyzją dodatkową pomoc inwestycyjną w wysokości do 180 000 EUR można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnione są wszystkie mające zastosowanie kryteria wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.
- (201) Komisja oceniła, czy spełnione są kryteria wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. (które nie wykluczają gwarancji jako kwalifikującej się formy pomocy). Komisja stwierdza, że – jak już ustalono w odniesieniu do pozostałych części pakietu pomocy regionalnej⁽⁹⁰⁾ – spełnione są wszystkie standardowe kryteria zgodności wymagane w wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. w odniesieniu do pomocy, która nie podlega indywidualnemu zgłoszeniu na podstawie wielosektorowych zasad ramowych z 2002 r.⁽⁹¹⁾ – które nie mają zastosowania, ponieważ odpowiedni próg nie został przekroczony.
- (202) W szczególności w pkt 2 pkt 3 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. stwierdzono, że indywidualna pomoc *ad hoc* zasadniczo nie jest objęta wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.⁽⁹²⁾, ponieważ tego rodzaju pomoc wchodzi generalnie w zakres stosowania konkretnej bądź sektorowej polityki przemysłowej i częstokroć nie odpowiada duchowi polityki regionalnej pomocy jako takiej. Pkt 2 pkt 4 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. stanowi jednak, że można wykazać inaczej. Komisja uważa, że tak właśnie jest w niniejszej sprawie. Po pierwsze, gwarancja kredytu inwestycyjnego, wraz z pozostałymi częściami pakietu pomocowego, miała na celu wspieranie zatrudnienia na obszarze objętym pomocą (utworzenie 118 miejsc pracy), co świadczy o wkładzie pomocy w rozwój regionalny. Po drugie, pomoc *ad hoc* przyznano również w ramach wytycznych Hesji z 2006 r. (motyw 21), które nie ograniczają się do określonej liczby sektorów lub przedsiębiorstw.
- (203) Pomoc dotyczy projektu inwestycji początkowej (pkt 4.1 i 4.4 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.) i nie dotyczy sektora wyłączonego z korzystania z regionalnej pomocy inwestycyjnej (zob. pkt 2 akapit pierwszy wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.), ani przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji. Wymagany udział własny beneficjenta przekracza 25 % całkowitych kosztów inwestycji⁽⁹³⁾ (pkt 4.2 akapit pierwszy wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.), a projekt inwestycyjny zostanie utrzymany przez co najmniej pięć lat w danym regionie (pkt 4.10 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.). Prace nad inwestycją rozpoczęte po złożeniu wniosku o udzielenie gwarancji wywołują efekt zachęty (pkt 4.2 akapit trzeci wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.). Zasady kumulacji (pkt 4.18 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.) są przestrzegane, ponieważ w połączeniu z wcześniej zatwierdzoną dotacją w wysokości 4,5 mln EUR (zob. motyw 18) dodatkowa kwota pomocy w wysokości 180 000 EUR nie przekracza obowiązującego pułapu kumulacji wynoszącego 4,68 mln EUR.
- (204) W związku z tym Komisja uważa, że dodatkowa kwota pomocy w wysokości 180 000 EUR (wartość bieżąca w 2006 r.), tj. część całkowitej kwoty pomocy w wysokości 1 380 705 EUR (wartość bieżąca w 2006 r., zob. motyw 161), zawarta w gwarancji kredytu inwestycyjnego, jest zgodna z wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.

⁽⁸⁹⁾ Zob. motywy 44 i nast. decyzji z 2008 r.

⁽⁹⁰⁾ Gwarancja kredytu inwestycyjnego, stanowiąca część pakietu pomocy regionalnej (zob. motyw 18 i przypis 10), „odpowiada duchowi polityki regionalnej pomocy jako takiej” (w rozumieniu pkt 2 akapit trzeci wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.), w związku z czym gwarancja kredytu inwestycyjnego może zostać oceniona na podstawie wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.

⁽⁹¹⁾ Komunikat Komisji — Wielosektorowe ramy pomocy regionalnej na rzecz dużych projektów inwestycyjnych (notyfikowany jako dokument nr C(2002) 315) (Dz.U. C 70 z 19.3.2002, s. 8).

⁽⁹²⁾ „Indywidualna płatność pomocowa *ad hoc* na rzecz pojedynczego przedsiębiorstwa, bądź pomoc ograniczona do jednego obszaru działalności, może wywierać poważny wpływ na konkurencję na danym rynku, a jej skutki dla rozwoju regionalnego będą prawdopodobnie zbyt ograniczone. Tego rodzaju pomoc wchodzi generalnie w zakres konkretnej bądź sektorowej polityki przemysłowej i częstokroć nie odpowiada duchowi polityki regionalnej pomocy jako takiej [...]”.

⁽⁹³⁾ W szczególności przestrzegana jest zasada 25 % udziału własnego, biorąc pod uwagę wkład kapitałowy w wysokości 3,5 mln EUR oraz część kredytu inwestycyjnego w wysokości 19,5 mln EUR, który nie jest objęty gwarancją na poziomie 70 % (30 % z 19,5 mln EUR = 5,85 mln EUR).

- (205) Niemcy nie powołały się na fakt, że gwarancja kredytu inwestycyjnego powinna być oceniana w ramach bezpośredniego stosowania Traktatu, i nie przedstawiły żadnych argumentów, które uzasadniałyby takie podejście. W przedmiotowej sprawie Komisja nie jest w stanie określić żadnych wyjątkowych, należycie uzasadnionych powodów, które pozwoliłyby jej na odstąpienie od wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. Komisja stwierdza zatem, że pomoc zawarta w gwarancji kredytu inwestycyjnego jest częściowo zgodna z wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. (180 000 EUR z całkowitej kwoty pomocy, o której mowa w motywie 161). W pozostałej części (1 200 705 EUR) stanowi ona pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym.

4.4.2. Gwarancja kredytu obrotowego

- (206) Gwarancja kredytu obrotowego stanowi regionalną pomoc operacyjną (motyw 183). Zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. taka pomoc operacyjna może zostać zatwierdzona wyłącznie na obszarach kwalifikujących się do pomocy regionalnej zgodnie z (obecnie) art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE, tj. w regionach najbardziej oddalonych i w regionach o niskiej gęstości zaludnienia (zob. kryterium gęstości zaludnienia w pkt 3.10.4 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.). Powiat Schwalm-Eder nie należy do żadnej z tych kategorii. W związku z tym gwarancja kredytu obrotowego nie jest zgodna z wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r.
- (207) Niemcy nie powołały się na fakt, że gwarancja kredytu obrotowego powinna być oceniana w ramach bezpośredniego stosowania Traktatu, i nie przedstawiły żadnych argumentów, które uzasadniałyby takie podejście. W przedmiotowej sprawie Komisja nie jest w stanie określić żadnych wyjątkowych, należycie uzasadnionych powodów, które pozwoliłyby jej na odstąpienie od wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 1998 r. Komisja stwierdza zatem, że pomoc operacyjna zawarta w gwarancji kredytu obrotowego w wysokości 129 134 EUR (zob. motyw 161) jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

5. ODZYSKIWANIE NALEŻNOŚCI

- (208) Zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i z utrwalonym orzecznictwem sądów unijnych w przypadku stwierdzenia niezgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym Komisja jest uprawniona do podjęcia decyzji o zmianie formy lub wycofaniu pomocy przez państwo członkowskie⁽⁹⁴⁾. Z utrwalonego orzecznictwa sądów unijnych wynika również, że nałożenie na państwo członkowskie obowiązku wycofania pomocy uznanej przez Komisję za niezgodną z rynkiem wewnętrznym służy przywróceniu stanu pierwotnego⁽⁹⁵⁾.
- (209) W tym kontekście sądy unijne ustaliły, że cel ten uznaje się za osiągnięty, jeżeli beneficjent pomocy przyznanej w sposób niezgodny z prawem dokonał jej zwrotu i utracił korzyść posiadaną względem konkurentów rynkowych, a ponadto została przywrócona sytuacja sprzed wypłaty pomocy⁽⁹⁶⁾.
- (210) Art. 16 ust. 1 rozporządzenia proceduralnego stanowi, że „w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy niezgodnej z prawem, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta”.
- (211) Zatem, biorąc pod uwagę, że dwie gwarancje udzielone z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE stanowią pomoc przyznaną w sposób niezgodny z prawem i częściowo niezgodną ze wspólnym rynkiem, pomoc powinna zostać odzyskana w celu przywrócenia sytuacji istniejącej na rynku wewnętrznym przed przyznaniem pomocy. Proces odzyskiwania obejmuje czas od dnia przekazania pomocy beneficjentowi do dnia jej skutecznego odzyskania. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki do momentu skutecznego odzyskania środków. Odsetki nalicza się według metody składanej zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004⁽⁹⁷⁾.

⁽⁹⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 lipca 1973 r., Komisja/Niemcy, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, pkt 13.

⁽⁹⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 marca 1990 r., Belgia/Komisja, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, pkt 66.

⁽⁹⁶⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r., Belgia/Komisja, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, pkt 64 i 65.

⁽⁹⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>).

6. WNIOSKI

- (212) Komisja stwierdza, że Niemcy wdrożyły dwie gwarancje w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE:
- a) pomoc zawarta w gwarancji kredytu inwestycyjnego jest zgodna z rynkiem wewnętrznym zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE do kwoty 180 000 EUR;
 - b) kwota pomocy przekraczająca 1 200 705 EUR zawarta w gwarancji kredytu inwestycyjnego jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym;
 - c) kwota pomocy w wysokości 129 134 EUR zawarta w gwarancji kredytu obrotowego jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Następujące środki stanowią pomoc państwa wdrożoną przez Niemcy w sposób niezgodny z prawem z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE):
 - a) gwarancja kredytu inwestycyjnego na rzecz Abalon Hardwood Hessen GmbH na kwotę pomocy w wysokości 1 380 705 EUR (wartość bieżąca w 2006 r.);
 - b) gwarancja kredytu obrotowego na rzecz Abalon Hardwood Hessen GmbH na kwotę pomocy w wysokości 129 134 EUR (wartość bieżąca w 2006 r.).
2. Gwarancja kredytu inwestycyjnego na rzecz Abalon Hardwood Hessen GmbH jest zgodna z rynkiem wewnętrznym do kwoty pomocy w wysokości 180 000 EUR i niezgodna z rynkiem wewnętrznym na pozostałą kwotę 1 200 705 EUR. Gwarancja kredytu obrotowego na rzecz Abalon Hardwood Hessen GmbH, o wartości pomocy wynoszącej 129 134 EUR, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 2

1. Niemcy odzyskują od beneficjenta pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym, o której mowa w art. 1.
2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za okres poczynawszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjenta, do dnia jej faktycznego odzyskania.
3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004.
4. Niemcy anulują wszelkie niezrealizowane wypłaty i inne zobowiązania wynikające z gwarancji, o których mowa w art. 1, ze skutkiem od dnia powiadomienia o niniejszej decyzji.

Artykuł 3

1. Odzyskanie kwot pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, o której mowa w art. 1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.
2. Niemcy zapewniają wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 4

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Niemcy przekazują Komisji następujące informacje:
 - a) szczegółowy opis środków już wprowadzonych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
 - b) dokumenty, z których wynika, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy niezgodnej z rynkiem wewnętrznym, o której mowa w art. 1.

2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1, Niemcy na bieżąco informują Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Niemcy bezzwłocznie przedstawiają informacje o środkach już wdrożonych lub środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Niemcy dostarczają również szczegółowych informacji o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Federalnej Niemiec.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 maja 2025 r.

W imieniu Komisji

Teresa RIBERA

Wiceprzewodnicząca wykonawcza
